

Déli Hírlap

A bányási magyarság napilapja, mely a kora reggeli órákban jelenik meg a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével

Dr. VUCHETICH ENDRE
vezetésével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

TIMIȘOARA

I., Brătianu-tér 3.

A Timis-Torontal-i törvényszék időszaki lapok nyilvántartásában történt bejegyzés száma: 83 (Dos. No. 934/1938.) Telefon: 28-10.

Dr. VARNAY ELEMÉR
felelős szerkesztő.

A mi kereszténységünk

Irta: VUCHETICH ENDRE

Egy szószékről elhangzott prédikáció adja a parancsoló alkalmat, hogy foglalkozunk ezzel a kérdéssel. Meglepett ez az alkalmatszolgálat és annak módja, mert azt hittük, hogy másfél évtizedes szakadatlan munkásság előtt és annak ellenőrzése mellett kifejtett tevékenységünk eléggé meggyőző ahhoz, hogy minden félreértést és félremagyarázást kizárjon. Azonban úgy látjuk, nem így van. És ha meggyőződésünk is, hogy olvasóink serege tisztában van irányunkkal és célkitűzéseinkkel, mégis foglalkoznunk kell a temesvári sajtó ellen általánosságban elhangzott váddal, mert — egy ember véleménye ugyan nem közvélemény még — ha akad egy szerzetes, aki a szószéket használja fel téves fel fogásának hirdetésére, úgy ez alkalmas lehet bizonyos körben bizonyos közvélemény kialakítására.

Eleve le kívánjuk szögezni, hogy nem a páter beszéde tárgyának megválasztását kifogásoljuk. Igenis, a szószék tanító magasságába tartozik figyelmeztetni az embereket az erkölcsrontó írások veszedelmeire, az irodalom, a művészet és a napisajtó építeni, de rombolni is tudó hatására, a betű felemelő, de lesújtani is alkalmas, tisztítani, de mérgezni is képes befolyására. Még az ellentálló lelkeket is megfertőzheti, ha nap-nap után ugyanolyan káros szellemben szerkesztett írások, regények, vagy tárcák, versek, vagy elmélgedések, cikkek, vagy riportok olvasásába merülnek. A betű mérge is, mint a szervezetbe lassan felszívódó ártalmas anyagok, megfertőzi a lelkeket, észrevétlenül hatja át az emberek gondolkodását és szívét és kiöl belőle minden szép, jó, nemes, fenékelt érzést, sőt még a készségét is annak, hogy ezeket befogadhassa. A szószék tehát alkalmas hely a figyelmeztetésre és kötelessége is az egyház hivatott férfainak, hogy felvilágosítsák a vezetésükre bízott embereket. Megtették ezt a páter előtt más egyházi személyek is, nem is utolsók a maguk rendjében. Néhány évtized előtt már boldog emlékeztető Prohászka Ottokár püspök hangoztatta a keresztény sajtó megteremtésének szükségességét és példáját követte a nemrégiben elhunyt nagy egyházfő, Tóth Tihamér is, akinek mintegy hatyúdala volt az az utolsó beszéde, melyben a keresztény sajtó erősítésének fontosságáról szólt. Beszéltek ők is a keresztény és keresztényellenes sajtóról, rámutattak az utóbbinak ártalmas hatására és romboló lélekmérgező befolyására, melyet állandó olvasása jelent, de tovább mentek egy lépéssel, melyet megtenni a szalvatoriánus atya elmulasztotta. Megmondották azt is, milyennek kell lennie a keresztény sajtónak és termékeinek támogatására is felhívták hallgatóik figyelmét.

A szerzetesatyja megelégedett az ostromozással és általánosságban hangoztatott vádakkal. Ha tekintete nem terjed túl a templomon, a sekrestyén és cellája falain, akkor ezen — már fiatalságára való tekintettel is — nem szabad csodálkozni. A mi életterünk másutt is van. Mi kint hanyódnunk az életnek sokszor viharos tengerén, hullámok csapkodnak körülöttünk, kénytelenek

vagyunk meglátni a szép és nemes cselekedetek mellett a rosszat, a rútat is, olyan mélységek tárulnak fel sokszor előttünk, melyek peremén erős lelkek is talán még a gyóntatószék titkokat leleplező és titkokat temető homályában is elszédülnek. Az élet ezen viharai közepette el nem szédülni, a kísértések ezernyi csábjai között is megállani helyünkön, a gyengéket erősíteni, az elesetteket felemelni, a szenvedőket vigasztalni, a bátrakat kitartásra buzdítani, a gyávákba életakaratot önteni, a tévelygőket a helyes útra irányítani és mindig, nap-nap után, soha el nem lankadva, el nem kedvtelensévedve, a csapásoktól, a sikertelenségektől le nem sújtva újra és újra kezdeni a munkát, — ezt érezzük hivatásunknak. Cél és irányt mutatni, a magunk szűkebb körében igyekezni előkészíteni az emberek szebb és jobb jövőjét, — ez a feladatunk. Az emberekben a felebaráti szeretet lángját szítani, a gonoszság és sötétség hatalmai ellen küzdeni, a művelődést a betű felvilágosító erejével szolgálni, — ezt valljuk kötelességünknek.

A keresztény magyar eszmények megvalósításáért harcoltunk már akkor, mikor ez még nem volt — hogy úgy mondjuk — hivatalos álláspont. Támadtak is érte, egységbontással vádoltak azok, akik az álliberálizmus emlőin nevelkedve nem érezték az új idők új szellőjének fuvallatát. És az eszme, melyet lelkesedéssel, önzetlen rajongással szolgáltunk, győzedelmeskedett. Mert győzedelmeskednie kellett. És megértük, hogy ma már hivatalosan is a keresztény magyar nemzeti eszme lobogója alatt tömörül a romániai magyarság. Nem dicsekedünk, de az elégtétel jóleső érzését ne akarják elvenni tőlünk. Mert ennek a diadalnak a kivívásában nekünk is részünk van. Ezért nem kellett másoknak lennünk, maradhattunk, akik voltunk. És utunkról nem térít le sem a csábítás lágyhangú fuvólásása, sem az igaztalan gáncs. Keresztény magyarságunkat soha meg nem tagadtuk, hitünket, meggyőződésünket mindig bátran megvallottuk. Nem változtattunk lapunk irányán akkor sem, amikor egy és ugyanazon időben az egyik oldal túlzói zsidóberencnek neveztek a másik oldalon pedig antijeszmitának kiáltottak ki. Akkor, ha talán fáj is ez, de meg is erősített hitünkben, hogy az igaz úton járunk.

A mi kereszténységünk? Ez a mi kereszténységünk. Hinni és bízni. Hinni a Mindenható természetfölötti erejében és bízni ennek az erőnek a hatályosságában minden emberi rosszaság és gonoszság, földi szenny és tisztátalanság ellenére.

Remélni, hogy akarattal, kitartással, neveléssel, példamutatással lehet hatni a tévelygőkre, a sötétben járókra, meg lehet és meg kell vívni a harcot a sátni erővel, melyek egyenlenséget, széthúzást, szeretetlenséget, haragot és gyűlölködést oltanak az emberi szívekbe, fájdalmas összecsapásokat és véres háborúkat robbantanak ki.

És szeretni. Szeretni felebarátainkat minden hibájukkal, minden esendőségükkel. Szeretni akkor is, ha szeretetünk elvetett magja szeretetlenséget terem. Mert nem érdem és nem

erény szeretni ott, ahol minden szeretetreméltó. Az igazi felebaráti szeretet akkor is működik, ha érvényesülésének akadályok tornyosulnak útjába.

Szeretni és megbocsátani. Mert a szeretet megbocsátó kegyelme krisztusi magaslatokba emeli a bűnös ember lelkét. És szeretni nemcsak a katolikus testvért, hiszen Isten testvérünkül rendelte minden felebarátunkat. Tanítása nem tesz megkülönböztetést a római, vagy nem római katolikus, evangélikus, református, vagy más felekezetekhez tartozó embertársaink között.

A zsidókat is beleértve. Ezt külön is ki kell hangsúlyozni, mert a világháború óta a keresztény probléma tárgyalása szinte lehetetlen a zsidókérdés felvetése nélkül. Ha mint probléma kerül elénk, akkor két ellentétes pólus és ha összeütközéseiben az egyik oldalon mint antiszemita vád jelentkezik, úgy a másik oldalon legalább ugyanannyi joggal hangozhatnak el az antikrisztianizmus panasza. Az egyik inkább hangulati tünet hangozó megnyilvánulásaiban, a másik a maga tömör összetartásában és együttérzésében, ha passzivitás útján is, cselekedetekben jelentkezik. A cél azonban ezúttal nem a zsidókérdés megvilágítása. A zsidók is felebarátaink. A zsidók, akik vallásuk és — ezzel egy — faji származásuk folytán a más népekkel való évezredek együttélésük ellenére sem tudták, vagy akarták lerombolni elzárkózásuk kínai falait. A liberálizmus fénykorában, amely az ő gazdasági, társadalmi s lelki felszabadulásuknak is kedvezett, ugyancsak megtartották különállásukat. Ha keveredtek is, ha látszólag le is vetették a gettóból terhes örökségként magukkal hozott bizalmatlanságukat, a mentális reservatio mindig megmaradt és élt bennük, él ma is, talán erősebben, mint valaha.

Anélkül, hogy annak a megvitatásába akar-nánk bocsátkozni, vajjon minek a reakciójaként jelentkezett a zsidóság újabkori megpróbáltatása, csoda-e, ha ennek súlya alatt a szellemi és lelki és mindinkább a társadalmi elkülönülés, való-ságos autarkia nyilvánul meg a zsidóság életében? Annak a megbírálásába sem bocsátkozom, hogy ez helyes-e, vagy sem, azt sem kutatom ezen cikk keretében, hogy az ezen való változtatás lehetősége a zsidóknál van-e, vagy a keresztényeknél, vagy mindkettőnél, csak a ténnyt állapítom meg. Meggondolkoztató az is, hogy a vallási különbözőségek semmiféle más felekezetek között nem nyilvánulnak meg olyan élesen és nem csapnak át gazdasági és társadalmi térre is, mint a zsidók és a másvallásuk között. Nem tudjuk, hogy a zsidóság lelkébe mennyire talált utat a felebaráti szeretet magasztos tanítása — a még magasztosabb krisztusi tanításról: szeresd ellenségeidet is, ezúttal ne essék szó — és nem tudjuk azt sem, hogy a zsidó mennyire érzi felebarátjának a nemzsidót, de azt tudjuk, hogy az igazi keresztény nem tesz és nem tehet különbséget felebarátai között azok vallási, vagy faji hovatartozandósága szerint.

Ez és ilyen a mi kereszténységünk. És talán nem vagyunk keresztényvietlenek, ha megvalljuk azt is, hogy inkább tudjuk becsülni az igaz zsidót, mint a nemigaz keresztényt, akinek kezében a kereszt igen könnyen fokossá válik és akinek csak annyi köze van a kereszténységhez, hogy beléje született. És talán nem keresztényvietlen óhaj, ha azt kívánjuk, hogy bár minden keresztény lenne annyira keresztény, mint amennyire zsidó minden zsidó. Akkor nem adódnék alkalom ilyen vitára sem a keresztény és nem keresztény sajtóról és minden keresztény úgy tartaná kötelességének olvasni a keresztény lapot, mint a zsidó a zsidó lapot. És nagy előnye lenne még az is, hogy — jobban ismernék egymást. És ez sem utolsó célkitűzés...

Áttörték a németek az antwerpeni erődvonalat

Sedantól délre előnyomul a német hadsereg

Pétain tábornagy — francia miniszterelnökhelyettes

A Rador hírszolgálati ügynökség jelentései

A német főhadiszállás hivatalos jelentése a következő: Hollandiában a Zeeland szigetek megtisztítása gyorsan halad előre. Csupán Walheren szigetén voltak még nagyobb harcok, de pénteken a holland főparancsnok felajánlotta, hogy megadja magát. Itt 2000 holland és francia katona esett német fogságba. Malinest és Louvain kemény harc után elfoglalták a német csapatok, majd ennek következtében

Brüsszel, a belga főváros harc nélkül megadta magát.

A bevonuló német csapatokat a főváros polgármestere fogadta. Maubeugétól délre áttörtük az erődítmény övezetét, szétvertünk két ellenséges páncélos osztályt és üldözőbe vettük az ellenséget. Az ellenséges csapatokat, páncélos osztagaink szorosan követik. Sedantól délre is tért nyertünk, déli irányban. A német légi erő is bombázta azokat a hadoszlopokat, amelyek visszavonulóban vannak és ennek hatása alatt az el-

lenség menekülésszerűen vonul vissza. Narvik környékén, Norvégiában, rendkívül erős légi támadást intéztek légi haderőink az ellenséges csapatkirakodások ellen és nehéz találatok érték el egy ellenséges cirkálót. Az ellenség a nap folyamán 108 repülőgépet veszített, míg 26 saját gépünk nem tért vissza. Az ellenség légi támadást intézett Hamburg és Bremen városok ellen. Ezek a helyeken nem katonai célokat támadott tervszerűen. Ezt a német parancsnokság kifejezetten megállapítja. A német tengerészeti egységei aknákat raktak le a délafrikai kikötők előtt, amelyekben ellenséges tengeri haderők gyülekeztek.

Ugyancsak a német főhadiszállás tette közlé a déli órákban a következő hivatalos jelentést:

A németek támadása áttörte az antwerpeni erődvonalat. Az antwerpeni városházán német zászló leng.

Brüsszel, Louvain és Malines elfoglalása

Berlinből jelentik: A német nagyvezérkar pénteken este a következő jelentést adta ki: Louvainról délre a francia-angol hadállások összeomlása után a német csapatok

pénteken este behatoltak Brüsszelbe.

A Német Távirati Iroda jelenti: Véres harc után

Louvain városa pénteken a német csapatok

Nagy stratégiai jelentősége van a pénteki frontáttörésnek

Berlinből jelentik: A Berliner Börsenzeitung a francia erődítési vonal áttörésében meggyőző bizonyítékát látja a német erő ellenállhatatlanságának. A Maubeuge és Sedan közötti megerősített szakasz benyomása

stratégiai szempontból óriási jelentőségű.

Anglia és Franciaország reszketnek a németek csapásaitól, amelyeket a levegőben, a földön és a tengeren kapnak. Most fejlődik ki a legmegrendítőbb látvány, amely a nemzetek történetében valaha is előfordult.

A Hamburger Fremdenblatt azt írja, hogy a belgiumi és hollandiai legfőbb pontok elvesztése után a nyugati országok katonapolitikai stratégiája válságos szakaszába került. A három szövetséges most, amikor a valódi élet-halál harc megkezdődik, felteheti azt a kérdést, hogy vajjon mit kell elsősorban cselekedni?

A MAUBEUGI GYŐZELEM NÉMET MEGVILÁGÍTÁSA

A német csapatoknak Brüsszelbe való bevonulásával kapcsolatban a német lapok oldalas címek alatt közölnek cikket. A Berliner Börsenzeitung azt írja, hogy az első nagy összecsapás az angolokkal és a franciákkal éppen olyan fényes győzelemmel végződött, mint a belgák ellen folytatott ütközetek. A Deutsche Allgemeine Zeitung azt írja, hogy az ellenséges országok fővárosainak elvesztése a háború történelmében a háború elvesztését szokta jelenteni. A belgáknak be kell ismernie, hogy minden jövőbeni erőfeszítésük csak az angolok és a franciák érdekében történhet. A Berliner Lokalanzeiger azt írja, hogy a belgák és a franciák vállalták magukra a harcot Angliáért és most a gyászos következményeket nekik kell viselni.

birtokába került.

A német haderő súlyos harcok árán áttörte azt a megerősített állást, amely Dyletől északra Louvainig húzódik és

elfoglalta Malines városát.

Antwerpentől északra a németek még jobban megközelítették a város erődítményeit.

BRÜSSZELTŐL NYUGATRA ÁLLTAK MEG A SZÖVETSÉGESEK

A Havas ügynökség a következőképpen ismerteti a katonai helyzetet: Mialatt a szövetségesek csapattestének zöme ellen újabb ellenséges nyomást intéztek a szárnyakon is. Sedan városa ellen folytatódott az ellenséges támadások, azonban úgy ezeket, mint a többieket kemény küzdelem után visszavertük. Montmedytől a svájci határig, a Maginot-vonal mentén említésre méltó esemény nem történt. Észak-Belgiumban az Escaut folyótól Sambreig a szövetségesek hatalmas stratégiai mozdulatot végeztek. Csütörtökről péntekre virradóra, valamint pénteken az angol-belga csapatok a dylei vonalon, Brüsszeltől keletre

több ponton megállították a németek élénk támadásait.

Ezeknek a harcoknak csak helyi jellegük volt és taktikai szempontból a szövetségesek előnyével végződtek. A németek csak a dylei vonalból történt önkéntes kivonulás után tudták csak Louvaint és Malinest elfoglalni és Brüsszelbe benyomulni, amely utóbbit egyébként a belga hatóságok teljesen kiűrtették. A visszavonulás az általános stratégiai terv szerint tör-

Párisból jelentik: A Reynaud kormány a következőképpen alakult át: Miniszterelnök és hadügyminiszter: Reynaud, Petain marsall állam-miniszter és miniszterelnök helyettes, Daladier külügyminiszter, Mandel belügyminiszter, Rollin gyarmatügyi miniszter és Baretty kereskedelmi miniszter.

Átalakult a francia kormány

Párisból jelentik: Reynaud miniszterelnök elnökletével a háborús kormány szombaton ülést tartott. Ülés előtt Reynaud miniszterelnök megbeszélést folytatott Petain marsallal, valamint a kormány több tagjával. Az ülés után, amely délután 2 óra tájban ért véget, a kormányelnök újabb megbeszélést folytatott Petain tábornaggyal.

LAFAYETTE-ben lakjon Bucurestiben
Központi tekvés. Komfort. Olcsó. Otthonos
Calea Victoriei No. 11. - Telefon 3-34-10

tént és a szövetséges haderő parancsnoksága tervszerűen járt el.

ANGOL JELENTÉS: NINCSEN SZÓ ÖSSZEOMLÁSRÓL

Londonból jelentik: A hadügyminisztérium jelenti: Május 16-ról 17-re virradó éjjel szükségessé vált a frontszakaszok módosítása és

a brit expedíciós haderőt visszavonták a Brüsszeltől nyugatra fekvő állásokba.

Ez a hadművelet minden zavaró körülmény nélkül folyt le. Nincsen szó semmiféle frontösszeomlásról, vagy réstörésről, ahogyan azt a német jelentés állítja.

A május 18-án kiadott francia hadijelentés a következőket tartalmazza: A nagy csata Franciaországban ugyanazzal a hevességgel folyik azon a környéken, amelyet a május 17-iki jelentés felemlített. Az általános helyzetre való tekintettel,

a belgiumi szövetséges haderők visszavonulási mozdulatot hajtottak végre és Brüsszeltől nyugatra foglalták el új állásaikat.

Az éjszaka folyamán repülőink hevesen támadták a felvonuló ellenséges oszlopokat és az utkeresztezéseket.

MÁR MEGSZOKTÁK A ROHAMKOCSIKAT...

A Havas ügynökség jelenti: A francia hivatalos harctéri jelentést alapul véve a helyzet a következőképpen alakult: A Sambre folyótól északra

a belga-angol haderők önkéntesen vonultak vissza Brüsszeltől dél felé

a Sambretől délre. A németek harcba vetették a rendelkezésükre álló harci kocsi több, mint felét és ezen óriási erőfeszítés ellenére is csak kis előrehaladásra tettek szert Avesnes környékén és a kevésbé fontos Vervins-Hirsion között. A francia katonák már megszokták a rohamkocsik támadásait. Az erősítések folytatódólagosan érkeznek.

A FRANCIA POLGÁRI LAKOSSÁG NYUGODT

A Havas ügynökség levelezőjének jelentése nyomán közlik, hogy a belgiumi hadszíntéren levő csapatok hangulata változatlanul kitünő. A hazafias szellem, amely a lakosságon urrá lett, továbbra is megnyilvánul és a polgári lakosság a légitámadások során nyugalomról és bátorságról tett tanubizonyágot.

ELISMERÉST KAPOTT A FRANCIA TENGERÉSZET

Párisból jelentik: A francia tengerészeti haderő parancsnoka a következő felhívást intézte a flottához: Tisztek és tengerészek! Több, mint nyolc hónap óta harcoltok kitartással, bátorsággal és eredménnyel. A trópusi tengertől az Északi tengerig beigazoltátok, hogy kiváló tengerészeti és harcos képességekkel rendelkeztek. Meg vagyok elégedve veletek. Abban a pillanatban, amint a háború egy új, döntő fázisba megy át, számítok rátok, hogy a régi hagyományokhoz híven továbbra is bátran és a brit tengerészettel szoros együttműködésben folytatjátok sikeres működéseteket. A mi győzelmünk a civilizáció győzelmét fogja jelenteni.

CÁFOLJAK A FRANCIA HAJÓK ELSÜLLYESZTÉSÉT

A francia admirális jelenti: A május 17-iki német hadijelentés közlése szerint Duncerque mellett a német légierő egy torpedórombolót süllyesztett el, továbbá egy cirkáló és egy kereskedelmi hajó is súlyos sérüléseket szenvedett. Bombatalálat ért két torpedórombolót, valamint egy csapatszállító hajót is. Ezek a hírek minden alapot nélkülöznek. — mondja a francia jelentés.

Gamelin tábornagy helyett Georges tábornok lesz a hadsereg főparancsnoka?

Rómából jelentik: A szombaton megjelent olasz lapok közlik Brüsszel város elesését és a németek előnyomulását Franciaországban. Lelőzik Gamelin tábornok napiparancsát és egyben célzást tesznek arra is, hogy a főhadvezetésben változás állhat be és Gamelin tábornokot Georges tábornokkal fogják helyettesíteni.

A szövetségesek helyzetének megromlása Belgiumban és Franciaországban mély benyomást keltett

és a lapok hangsúlyozzák azt a veszedelemet, ami Franciaországot fenyegeti. A Messagero szerint a németek olyan nagy eredményeket értek el már eddig is, hogy végrehajthatják Schliffen tábornok tervét, amely a francia haderők legázolását jelentené.

A Popolo d'Italia ezeket írja: Gamelin tábornok azt kéri katonáitól, hogy áldozzák fel magukat állásaikban. Mire való azonban ez az áldozat? Megismétlődik az az angol taktika, amely

újából a kontinentális országok katonáinak vérét veszi igénybe,

hogy biztosítsa a brit világbirodalom fennmaradását. **ELLENTAMADÁSBA MENT A FRANCIA HADSEREG.**

Belgrádból jelentik: A Vreme tudósítója jelenti Párisból: A külföldi laptudósítók információja szerint Gamelin tábornok, főparancsnok pénteken este a francia csapatok rendezett visszavonulása érdekében

13 újabb gépesített dandár bevetésével óriási arányú ellentámadásba kezdett a francia vonalakba benyomuló német páncélos kocsik előnyomulásának megakadályozására.

Párisi jelentés szerint az ellentámadás sikere jelenleg nyert.

Francia katonai körök elismerik a pénteki német eredményeket,

de korainak mondják az ehhez fűzött és a front összeomlásáról elterjedt híreket.

A betörés súlyos helyzetet teremtett,

de ez csak epizódja a gigantikus mérkőzésnek.

ISMERETLEN MÉG A FRANCIA ELLENTAMADÁS EREDMÉNYE

A Reuter ügynökség jelenti: Gamelin tábornok jelszavával: „Győzni, vagy meghalni!”

elkeseredett harcot folytatnak a francia haderők azzal a fenyegető réssel szemben, amelyet a német páncélos oszlopok törtek a szövetségesek soraiban.

Az ellenség új támadásait a Sambre és a Rethel közötti széles résre támaszkodva hajthatja végre. Számos rohamkocsit és repülőgépet vetettek a németek a harcba azzal a céllal, hogy még mélyebben nyomuljanak előre.

A harc rendkívül súlyos,

de az erőteljes támadások és ellentámadások eredményei még ismeretlenek.

GAMELIN TITOKZATOS TERVE

Londonból jelentik: A Reuter-ügynökség jelentése szerint kétségtelen, hogy Gamelin tábornoknak megvannak a tervai, amelyekkel szembe száll a német előretöréssel, de jellemének nem felel meg az elhamarkodott cselekmény. A franciák már eddig is tettek bizonyos ellenlépéseket, azonban úgy látszik, hogy Gamelin tábornok megvárja az alkalmas időpontot a fő ellentámadás megindítására. Az angol erőknek egyelőre meg kell várni a Sedannál folyamatban levő csata kimenetlét.

REYNAUD RÁDIÓBESZÉDE

Paul Reynaud, Franciaország miniszterelnöke szombaton este 10 órakor rádióbeszédet mondott.

FEGYVERT VISELNEK A FRANCIA RÁDIÓALKALMAZOTTAK

Párisból jelentik: A francia rádióállomások alkalmazottainak megengedték, hogy szolgálat közben fegyvert viselhessenek. A francia cserkészeket mozgósították és a polgárőrség szolgálataiba állították.

ZEELAND HOLLAND TARTOMÁNY KÉT SZIGETÉT KIÜRITETTÉK

Londonból jelentik: A Beveland és Valheren szigeteket a zeelandi tartományban kiürítették. A szigeteken lévő városok rendkívül sokat szenvedtek a légi bombázások következtében. A szárazföldön, az Escaut folyó balpartján, holland területen

tovább folyik a harc.

Valamennyi fontos katonai berendezést és a petróleumtartályokat a hollandok elpusztították. A valhereni légi kikötő személyzete és az ott lévő repülőgépek a szövetségesek légi támaszpontjaira érkeztek. A helységek kiürítését az a francia admirális rendelte el, aki ezen a vidéken parancsnok volt, miután előzetesen tanácskozott a Zeeland tartomány holland katonai parancsnokával.

Norvégia

Reder vezérezredes a norvégiai kikötőkben

A Német Távírási Iroda jelenti, hogy Reder vezérezredes tengernagy Schuchring altengernagy, a német haditengerészet főparancsnokai május 15-től 17-ig Norvégiában tartózkodtak. Felkeresték a norvégiai tengerparti erődítményeket és megtekintették a szárazföldi és tengeri védelmi erősítések munkálatait, majd megbeszélést folytattak Böhm tengernaggyal, a norvégiai német tengeri erők parancsnokával, meg-

látogatták Terboven német biztost és Falkenhorst tábornokot, a német csapatok parancsnokát.

ELŐNYOMULNAK A SZÖVETSÉGESEK

Londonból jelentik: A szövetséges csapatok Norvégiában folytatják előnyomulásukat és elfoglalták a Robex-fjord partjait Ejord fölött. A németek egyes csapatai a svéd határ felé vonul-

Olaszországnak nincsenek céljai a Balkánon

Nagyfontosságú német-olasz-orosz tanácskozás Rómában

Belgrádból jelentik: A Vreme nagy cikkben foglalkozik azzal a kérdéssel, hogy mi lesz Olaszország magatartása a közeljövőben. Róma magatartása, a cikk szerint,

attól függ, hogy milyen következményekkel jár a Maas mentén megkezdett, de még döntésre meg nem érett német hadművelet.

Itáliában római körök úgy látják, hogy Mussolini miniszterelnök hajlandó tárgyalni Olaszország

jogos igényeinek kielégítése után

a béke megőrzéséről, azonban semmiféle nyomásnak nem hajlandó engedni, hogy az olasz érdekekből bármit is feláldozzon.

Rómában pénteken nagyfontosságú tárgyalásokat folytattak a külügyminisztériumban a római

német és a szovjet nagykövetek részvétele mellett.

A római német nagykövet megkísérli közelebb hozni az orosz-olasz felfogást, amire Moszkva

a földközi-tengeri és a balkáni béke megvédése érdekében hajlandó.

A Politika munkatársa jelenti Berlinből, hogy Olaszországnak a háborúba való belépési lehetőségével kapcsolatban német illetékes körök hangsúlyozzák, hogy

Olaszország esetleges beavatkozása semmiféle összefüggésben nincs azzal, mintha bizonyos tervek akarna megvalósítani a Balkánon.

A Politika lap értesülése szerint lehetségesnek tartják, hogy Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter az acélpaktum aláírásának első évfordulója alkalmából Milánóba érkezik.

nak vissza. Mo vidékén az angolok két német repülőgépet lelőttek.

HAAKON KIRÁLY BESZÉDET TARTOTT A NORVÉG NEMZETI ÜNNEPEN

Stockholmból jelentik: Norvégia — az ellenség által el nem foglalt területen — a nehéz körülmények ellenére is megülte az ország nemzeti ünnepét. A német csapatoknak Norvégia területére való bevonulása óta

első ízben történt meg, hogy a király, a trónörökös és a miniszterelnök beszédet intézett a néphez.

Haakon király többek között kijelentette, hogy választania kellett a német fennhatóság, vagy pedig ama kísérlet között, hogy megmentse a norvég nemzet szent jogait. Hangsúlyozta, hogy Dél-Norvégiát ideiglenesen kiürítették, de a szövetségesek segítségével visszaszerzik szabadságukat.

Végül is Norvégia független állam marad. A király felhívta az elfoglalt területen élő norvégokat, hogy őrizzék meg jobb sorsba vetett hitüket.

NÉMET BETEGSZÁLLÍTÓ GÉP SZÁLLT LE SVÉDORSZÁGBAN

Stockholmból jelentik, hogy a svéd felségvizeken néhány nap előtt egy német betegszállító repülőgépet vettek észre. A repülőgép legénysége egy eltűnt német repülőgép után kutatott. A betegszállító német repülőgép legénysége fegyvertelen volt és a repülőgépen messziről látni lehetett a vörös kereszt jelzést. A repülőgépet svéd területre vontatták, de rövidesen szabadon fogják bocsátani.

HAMBURGOT BOMBAZTAK.

Berlinből jelentik: A Hamburg város ellen intézett péntek éjszakai légitámadás alkalmával 29 ember meghalt és 51 megsebesült.

Metaxas tárgyalásai a román és jugoszláv követekkel

Athénből jelentik: Metaxas miniszterelnök tegnap délután megbeszélést folytatott az athéni román és jugoszláv követekkel.

Egyiptomban maradnak az olasz állampolgárok

A Stefani iroda közli a kairói olasz nagykövetség nyilatkozatát, amely cáfolja, hogy az olasz követség Egyiptom elhagyását tanácsolta volna az ottani olasz állampolgároknak.

Délafrikában Herzog tábornok támogatja Smuts politikáját

Fokvárosból jelentik: A délafrikai köztársaság igazságügyi minisztere bejelentette, hogy intézkedéseket fogantatosított mindenféle földalatti tevékenység ellen és egyben azt is közölte, hogy a közvélemény mind nagyobb mértékben nyilatkozik meg Smuts miniszterelnök mellett. Herzog tábornok pártjának két legbefolyásosabb személyisége közölte, hogy ezután Smuts politikáját támogatják.

Kegyetlen napok

Barátunk szétnézett s miután meggyőződött, hogy nincsenek közelben „avatlanok“ és nem csipik el szavait illetéktelen fülek, halkan magyarázni kezdett:

— Kegyetlen napokat élünk át, azt mondhatom. A régi sebek még úgyszólván be sem forrtak és ime, már hónapok óta a háború fúriája tombol ismét. Szerencsétlen földrész ez az Európa. Úgy érzem s bizonyára mások is érzik, hogy ez az új vérzivatar, mely végigszánt most Európán, még szörnyűbb áldozatokat fog követelni az emberiségtől, mint a megelőző világháború.

— Itt a totális háború. A totális katasztrófa. Jött, mint a tűzvész, kiszámíthatatlan, mint a tűzvész és minél magasabbra csapnak lángjai, annál kisebbre zsugorodik a remény, — el lehet-e határolni, föl lehet-e tartóztatni?

— Bizony Isten, úgy érzem magam, mint aki a gödör szélén áll. Sötét, feneketlen gödör előtt... és nem tudom, melyik pillanatban veszem el egyensúlyomat, vagy löknek hátba... és akkor mindennek vége. Ilyen sötét gödör, ilyen vigasztalan úr tátong ma Európára. Megszámlálhatatlan kultúrárték, rengeteg emberélet hihetlenül nagymennyiségű fizikai és szellemi energia megy veszendőbe. — zuhan a gödörbe...

— Az igazság és értelem riadtan áll meg előttük és hiába kérdez. Hiába tiltakozik, hiába figyelmeztet, hiába esdekel. A totális háború kiölte az emberek szívét. A szív helyén egy tátongó, véres üresség maradt. És mintha minden tankban, bombavetőben, minden golyószóró mellett, minden halált hozó, halált osztogató poszton a szív nélküli ember állana, aki félrerugta útjából a könyveket, a családi asztalt, a gyermeket, mosolyt, virágot, ölelést... és áll szikáran, kidülledt szemekkel a pusztítás tébolyába zavarodva... és ökolbeszorított keze döngött ennek a mai kultúrájának roskadozó falait...

— Alig virradt és már megint éjszaka lett. Fel sem ocsúdtam még eléggé Isonzóból és Verdunból. Húsz és egynéhány év, de mintha tegnapi lett volna. Azt hittem, a józanság és keserves okulás hosszú évtizedekre az ágyúk torkára fojtja az erőszak szavát, s a lecke, melyet milliók halálhőrgése kísért, nagy volt és elég volt. Abban reménykedtem, hogy a háború öldöklő réme, ha megégyeszer felüti fejét, beleütközik a jobbák, a megbékélők, a testvérkeresők egységes akaratába s megtörik minden hatalma, ereje...

— Csalódtam... Keservesen csalódtam... Damokles kardja leesett. A vérfolyam megindult s egyre nő. Kivirágzanak a vérrózsák a régi csatatereken. A fiúk verekszenek ugyanott, ahol apáik abbahagyták. De olyanok is találkoznak — akik az utolsó világhéberből hazatántorogva, azt hitték, többet nem lesz részüik benne... Anynyi halálos vést túléltek, — csak azért, hogy ezerkilencszáznegyvenben megegyeszer rohamra induljanak egymás ellen...

— S ami a borzasztó: ennek az új háborúnak méretei és arányai! A háború sohasem volt kultúraépítő tényező, de a mostani pusztítás örületes irama és vaksága az egész nyugati kultúrvesztét is jelentheti. Ezen a héten legkevesebb negyedmillió emberélet pusztulhatott el!...

— Európa végnapjai: talán ez lesz egyszer majd — korunkról — a történetíró jellemzése. Ezerkilencszáznegyven nagy Hósi halottja: a nyugati kultúra. Mert ennek a háborúnak veszteséglistáján nagyon könnyen ott lehet majd hosszú évtizedek kultúrmankájának a gyümölcse. A titáni harc legnagyobb vesztese nem egy ország, nem egy nemzet lesz, hanem a civilizáció. Az európai műveltség. Most még a katonai támaszpontok, erődítmények vannak soron, de már a front mögötti áldozatok száma is emelkedik. Békes családi otthonok omlanak össze. A nyílt városok bombázását a kölcsönösséggel viszonozzák, mint békeidőben a diplomáciai udvariaságokat és látogatásokat. S mi lesz, ha a végső elkeseredésben előkerülnek egyszer a gázok és a bacillusok?

— Hígyje el, már nem tudom kézbe venni az irásomat. Napokig nem hallgatok rádiót, mert nem bírom. Nem bírom! Az idegcsokk körnéve, ha a gyermekeim egymásközi csevegésében nem a futball, a játék, az iskola, a kötelesség, vagy a barátság szerepel, hanem ilyen témák: lángszóró, tank, torpedó, akna, Blokád, Gazdasági együttműködés, Semlegesség, stb. Újabbán az új nyűgnek, mi lehet az a rendkívüli nagyvadász fegyver, az a titkos harci eszköz, amit a németek a belga fronton használnak. A napokban kicserélték egymás között a harci renitörök névlegyűjtését. Valamikor mi az autómárkát gyűjtöttük és tudtuk betéve. A Ford, Fiat, Citroen, satöbbi

kedves ismerősünk volt. Gimnazista fiam a repülőgépek iránt érdeklődik hasonló vonzalommal és nagy szakértelemmel magyarázgatja, mi a különbség a Dornier, Messerschmidt, Hurricane, vagy egyéb repülőgépek között. Újabbán nagyon fájlalta, hogy a rádió nem igen közli már ezeket a reklámszagú megjelöléseket. A hideg ráz, amikor valamelyik hadijelentés például azt mondja: elsüllyesztettünk egy csapatszallítóhajót. A gyerek felugrik és éljenez. Én meg kimegyek a szobából és majdnem sírvafakadok s a fülemben kísértetiesen visszhangzik annak a kétháromezer süllyedő embertársamnak halálordítása... Bele lehet ebbe bolondulni...

— Ezért van az, látja, hogy mostanában olyan levert és kedvtelen vagyok. Nem találok a helyemet. Minden megzavarodott körülöttem. Néha a szívemhez kapok. Nem-e tátong már ott is az a véres üresség. Nem! A helyén van... Ijedt zakatolással tudatja, hogy jó lesz a sok izgalmat kerülni. De hát mit tegyek, ha az izgalom — nem kerül el engem?...

Fáradtan legyintett, majd szinte engesztelőleg nyújtotta a kezét. Mintha bocsánatot akarna kérni, hogy ennyit össze-vissza beszélt, panasz-

Eredeti köszönőlevél...

Alexandru I. B. Pop, Vânători, Mehedinti a következő érdekes és igen jellemző levelet írja nekünk 1940. március 26-án:

„Tisztelt gyógyszerész ur! Mult év június havában tett Gastro-D. megrendelésemmre — melyet egy évek sora óta gyomor- és bélgyógyászok szívesen használtak el eredményesen — most térek vissza és kérem fogadják úgy nevemben, mint unokám nevében ezer köszönetünket, hogy sikerült megmenekülnie gyomorbetegségemmel. Most ismét rendelést adok fel Önnek egy barátom részére és kérek egy üveg GASTRO-D. Popescu Tudor, Vânători, jud. Mehedinti címére azonnal postán utánvét mellett elküldeni, aki már nagyon várja...“

Hasonló hála és köszönőlevelek tömegesen bizonyítják, hogy a „Gastro-D. gyógyszer“ már gyomorbetegség közkinccsévé vált. Orvosok is ajánlják.

Gastro-D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy postán megrendelhető 150 lei utánvét mellett Császár E. gyógyszerárakban, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

Lehajtott fejjel, bizonytalanul folytatta útját, mint aki állandóan attól a gödörtől retteg. Attól az átkozott, sötét gödörtől...

Kulcsár Kálmán

Roosevelt mellé állottak eddigi ellenfelei

Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök közölte a sajtó képviselőivel, hogy lemond tervezett nyugatamerikai útjáról. Az elnök még kijelentette, hogy a légügyi szakértők véleménye szerint megvan a lehetősége a repülőgépipar fejlesztésének. Fel fogják fegyverezni azt a 35 régi torpedórombolót, amelyek a világháború idején szolgálatot teljesítettek, de azután leszerelték őket. A repülőgépgyárak termelésének fokozásához szükséges 200 millió dolláros hitelből 100 milliót nyomban folyósítani kell, míg a másik 100 milliót csak bizonyos rendkívüli esetben fogják folyósítani.

MEGKÖTIK AZ AMERIKAI PARTKÖZI EGYEZMÉNYT

Washingtonból jelentik Landon, Frank Cnox és Hoover volt köztársasági elnök a republikáns párt vezetői

Roosevelt új fegyverkezési javaslatára melletti foglalnak állást.

Ennek következtében olyan politikai koalíció alakul, amilyenre a világháború óta még példa nem volt. Azt hiszik, hogy

Roosevelt elnök pártközi egyezményt fog kötni, hogy nemzetvédelmi terveit közösen hajthassák végre.

A szenátus hadügyi bizottsága pénteken elfogadta az egymilliárd 694 millió dolláros fegyverkezési hiteljavaslatot.

Ez olyan óriási összeg, amelyet békeidőben katonai célokra az Egyesült Államokban még sohasem szavaztak meg.

ROOSEVELT TEKINTÉLYE NÖTT

A Times írja: Roosevelt elnöknek a kongresszushoz intézett üzenete bátorítást jelent a szövetsé-

ségesek és az amerikaiak számára. Ez az üzenet a legalkalmasabb pillanatban érkezett, amikor a szövetséges hadseregek elkezdették küzdelmet folytatni, hogy megállítsák a német rohamot. Kevés államférfi van a világon, aki ilyen pontosan ismeri fel a kedvező pillanatot. Figyelmeztetését alarmjelnek lehet tekinteni.

Roosevelt elnök tekintélye még nagyobb mértékben növekedett az események hatása alatt.

MUSSOLINI MEG NEM VALASZOLT ROOSEVELT ÜZENETÉRE

Rómából jelentik: A félhivatalos Informazione del Giorno azt írja, hogy Roosevelt köztársasági elnöknek Mussolinihez intézett üzenete magántermészetű és ezért indiszkréció lenne annak tartalmát közölni. Annyit mégis meg lehet állapítani, hogy az üzenetben

Roosevelt nyomatékosan hangsúlyozta a békehez fűződő érdekeket.

Kétségtelen — írja a lap — hogy az olasz kormány alaposan megfontolja a Rooseveltnek adandó választ, de annak tartalmáról még megközelítőleg sem lehet semmit sem tudni.

WELLES SUMNER AMERIKA FELADATÁRÓL

Washingtonból jelentik: Welles Sumner a páni amerikai tudományos kongresszus záróülésén beszédet mondott és felhívást intézett valamennyi amerikai nemzethez a nyugati civilizációt fenyegető veszéllyel kapcsolatban. A jelenlegi háború Európában olyan változásokat idézhet elő, ami fenyegetné a világ civilizációját. Az Egyesült Államoknak az a kötelessége, hogy

biztosítsa a nyugati civilizációt az igazságos béke bekövetkeztéig.

Megalakult a Magyar Népközösség mehalai tagozata

A Magyar Népközösség mehalai tagozata tegnap este hat órakor tartotta alakuló közgyűlését a Bodnár-féle vendéglőben. A közgyűlésen, amelyen a bányászati népközösségi központot, Martzy Mihály alelnök képviselte, nagy számban jelent meg Mehala városrész magyarsága. A közgyűlést Klémensz József, mint a tagozatnak eddig megbízásból működött elnöke, nyitotta meg és beszámolt az eddigi működéséről, amelynek egyik kimagasló tényezője a karácsonyi gyermekfelruházas volt. A közgyűlés azután kimondta, hogy a Magyar Népközösség jelölésére bizottságot küldött ki. Ennek elnöke Baja András, titkára Asztalos Sándor dr., tagjai Lelik János, idősebb Sifkovics Kálmán és Bóka Gyula voltak. Öt pernyi szünet után Asztalos Sándor dr. a bizottság nevében a követ-

kezők megválasztását ajánlotta: elnök Klémensz József, alelnökök Gócs József és Miskolczy Béla, titkár ifjabb Baschant József, pénztáros Lallier József, ellenőrök Várneky Géza és Puskás János, szomszédsági előjárók Borka József, Csontos Imre, Damm Péter, Hollósi Pál, Kecskés Ádám, Madl Ferenc, Maikin Aladár, Sztójalovszki László és Tóth Károly. A közgyűlés a jelölő listában szereplőket egyhangulag megválasztotta. Martzy Mihály azután ismertette a Magyar Népközösség feladatait és összetartására buzdította a tagokat. A közgyűlést Klémensz József elnök zárószavával véget ért.

Ma délelőtt tizenegy órakor a Magyar Ház dísztermében az Erzsébetváros magyarsága alakította meg a Magyar Népközösség tagozatát.

Anglia az amerikai-japán érdekek kiegyenlítésére törekszik

Az Egyesült Államokat fel akarják szabadítani a csendes tengeri készülségtől

Belgrádból jelentik: A Vreme londoni tudósítója szerint pénteken óriási kihatású tárgyalások folytak Churchill miniszterelnök és a francia nagykövet között, majd később

résztvett ezeken a tárgyalásokon a különleges megbízatással Európába jött Kaviani japán megbízott.

Londoni körök szerint egyre erősödik az a felfogás, hogy a nyugati események következtében elérkezett az idő, hogy

Japán is fellép az európai színpadon,

Angol kormánykörökben módot igyekeznek keresni egy modus vivendi teremtésére a Távolkeleten, amely azt célozná, hogy

Japán és az Egyesült Államok között a surlódási felület kiküszöböltessék

és hogy a két nagyhatalom között felmerült vitát zöld-asztalnál intézzék el. A tárgyalásoknak nagy hordereje van, mert ha ezek sikerre vezetnek, akkor az amerikaiak Csendes Óceán-i flottája felszabadulna és

azt át lehetne vezényelni az Atlanti Óceánra.

Szigorú intézkedések az idegen ellenőrzés terén

A foglalkozás nélkül Romániában tartózkodó idegenek tartózkodási engedélye nem hosszabbítható meg. Internáló tábort létesítenek az idegenek részére

Bucurestiből jelentik: Az idegenellenőrzéssel kapcsolatos intézkedések végrehajtása következtében illetékes körök közlik az idegen állampolgárokkal, hogy

tartózkodási engedélyt meghosszabbítani nem lehet és az országban csak addig maradhatnak, amely időpontig a konzulátusi vízum érvényes.

Az 1940 május előtt kiadott meghosszabbítások azon külföldiek számára, akik múlt év szeptember elsejétől kezdve érkeztek az országba és foglalkozás üzése nélküli tartózkodási engedéllyel rendelkeznek, érvénytelenek és a külföldiek

kötelesek május 30.ig az ország területét elhagyni.

A május elseje után kiadott engedélyek a lejáratig érvényesek, amikor is az érdekeltek kötelesek elutazni. Mindazok a külföldiek, akik kivonják magukat az idegenellenőrzési törvény szakaszai alól, internálva lesznek és ebből a cél-

ból már Csíkszeredán az első tábort be is rendezték.

Az idegenellenőrzési törvény rendelkezéseinek kiegészítése céljából Ghelmegeanu belügyminiszter törvényjavaslatot terjesztett az uralkodó elé aláírás végett. A törvényjavaslat az alanti szakaszokat tartalmazza:

1. A belügyminiszter felhatalmazást nyer arra, hogy internálhassa azokat a külföldi alattvalókat, akik működésükkel a közrend és az állam biztonságát veszélyeztetik, valamint azokat is, akik az idegenellenőrzési törvény szakaszai alól kivonják magukat, abban az esetben, ha kiutasítási rendelkezést nem lehet ellenük fogantatni.

2. Az internálás a belügyminisztérium határozata alapján 1—3 hónapig terjed és megszüntethető, vagy megújítható.

Az internálás megszűnik abban az esetben, ha a külföldi állampolgárnak módjában van az országot elhagyni.

LEGUJABB

Német jelentés szerint 51 esetben nem katonai pontokat bombáztak az angolok

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda közli: Május 10. óta az ellenséges légi haderő a birodalom belső részében nagy kaliberű bombákat és gyújtó bombákat dob le. Ezek

a bombák csak kivételesen esnek katonai célpontokra.

Hetvenegy repülés közül május 10. és 15. között csak hat ért katonai épületet, tizennégy pedig a hadműveletekkel kapcsolatos célpontot, mint hidakat, vasutakat, hadiipari telepet, stb. Ötvenegy esetben nem katonai célpontokat tált. Így

gyújtó bombát dobtak a marienbergi zárdára, ahol leányintézet van

és csak annak köszönhető a súlyosabb következmény elkerülése, hogy a növények színtidőn voltak. Rees vidékén az ellenséges légi haderő, amely minden szabály nélkül működik,

egy kórházat bombáztak

Londonból jelentik: A légügyi minisztérium jelenti: Azok a katonai célpontok, amelyeket az angol légi haderő péntek éjszaka megtámadott katonailag meg voltak erősítve. Így

több légitámadás bombázta Hamburgot és Brémát, ahonnan üzemanyagot szállítottak a holland-belga fronton harcoló csapatoknak.

több raktárházat elpusztítottak és megromgáltak.

A norvégiai partokon sikeres légitámadást intézett az angol légi haderő Bergenben levő raktárházak ellen.

A hadügyminisztérium a Reuter irodán keresztül jelenti, hogy azok a hírek, hogy az angol haderő nem katonai célpontokat bombázott volna, alaptalanok, mert Anglia kitart amellett, hogy polgári helyeket nem támad meg, tekintet nélkül arra, hogy az ellenség ezen a téren milyen magatartást tanúsít.

Kismagyarok köszöntője Anyák Napjára

Elmondja egy kisfiu

Megkérem a napsugarat
Könyörögve szépen,
Van egy drága, angyalarcú
Édesanyám nékem.
Vonja körül szelid arcát,
Fénnyel, mosolygással,
Gondredőket örömsókos
Elsimogatással.
Megkérem a kis madárkát
Szálljon ablakára
Ünnepi dalt csicseregjen
Vig pacsirta szája.
Megkérem a bős darazsát
Döngicsélő méhet
Szenderegését ne zavarja,
Hogyha arra téved.
Megkérem a kert virágát
Mosolyogjon rája,
Az én drága angyalarcú
Édes jó anyámra.
Megkérem a kemény sorsot
Könnyítsen a terhén,
Hogyha mégis ütni készül
Inkább engem verjen.
Anyák napján — én Istenem
Imádságos szóval
Arra kérlek ne halmozz el
Fölös földi jóval
A kevéssel, amit adtál
Azzal is beérem,
Múló javak gazdagságát
Tőled most se kérem.
Gyermek-szívek nyiladoznak
Dobbannak az égre,
Jóságodtól, kegyelmedtől
Szent áldásod körve.
Ahogy a te mindenható
Két kezed csak áldhat
Én Istenem, áldd meg, kérlek
Az édesanyámat!

Elmondja egy kisleány

A kicsi lánykádnak
Csak szerény a vágya
Nem repül az merész sasként
Csillagok honába.

Nem kér drága kincset
Örök dicsőséget,
Tévedező ösvényekre
Lelke soh'se léphet.

Szerető szívemnek
Csak az minden vágya,
Boldogságos lég ragyogjon
Jó édes anyámra.

A hatalmas Isten,
Mindeneknek atyja,
Áldásai tengerében
Ringassa, ringassa.

Hogy ahol csak elmegy
Öröm járjon arra,
Szelid lelkét, angyal szívét,
Minden magasztalja.

Szomorúság árnya,
Tőle messze szálljon,
Vidám lelke ringatózzék
Örök napsugárban.

Hiszen boldogsága
A mi boldogságunk.
Bánatától föléled a mi
Szomorúságunk.

Szerető szívemnek
Csak ez a kérése;
Édesanyám forró csókja
Bő jutalom érte.

Lipót király Namur védőihöz

Párisból jelentik: A Havas távirati ügynökség valahonnan a belga frontról jelenti: Lipót király a következő napiparancsot küldte Namur vár parancsnokának:

— Erődparancsnok ur, tiszték, altiszték és Namur vidékének és erődjének katonái Tartstok ki a végsőkig! Büszke vagyok rátok!

A tovatünő női eszmény

Kép az egyik illusztrált folyóiratban: valahol Franciaországban egy gyár műhelytermében óriási esztergapad mellett három nő, kezükben üres gránáthüvely, amelyet a készülék éles kése simára köszörül. Nem szép, csinos, elegáns nők, hanem kormos arcú leányok és asszonyok, testükön vastag munkaruha, hajukat leszorítja a durva sapka, lábukon idomtalan bakancs. A finom ujjakon csunya sebhegyek éktelenkednek. A finom ujjak különben erősen markolják meg a súlyos vashengert, mert ezt a nehéz tárgyat biztosan, szilárdan kell tartani. Az első pillanatban férfiaknak tűnnek fel, csak a piszkos, fekete arcon is előtűnő lágy vonások mutatják, hogy a másik nemhez tartoznak. Másik kép egy illusztrált újságból: valahol Németországban egy vasöntődében nők dolgoznak. Lábukon vastag talpú fapapucs, lábszárukon hosszú nadrág, törzsükön erős vászonblúz, szemükön védő üveg. A kecses kezek itt nagy fogót tartanak, a fogó pedig izzó vasdarabot, amelyet éppen most húztak ki a tűzből, hogy a gőzkalapács alá vigyék. Ezeket sincsen semmi nőies, nyugodtan férfi munkásoknak lehetne őket tartani.

Akarmelyik képes újságot nyitjuk fel, mindenütt ott látjuk a nőt, akit a háború mozgósított és beállított a hadiműhelyekbe. Dolgoznak a hajógyárban, ahol óriási csavarokat illesztnek bele a menetbe, a repülőgépgyárak asztalosműhelyeiben óriási fahasábokat gyalulnak és szabályozzák az alumíniumot préselő gép fogantyúját, szövik az ejtőernyő selyemanyagát, katonai autókat és nagy tehergépkocsikat vezetnek, amelyek hadianyagot szállítanak, ott ülnek a repülőgép kormány mellett és tanulják a bombavetést, a felderítést, a zuhanó repülést és a gépfegyverkezelést, pontosan működő kerekei a gigászi háborús gépezetnek. És valljuk be, komolyan, lelkiismeretesen, felelősségteljesen működnek örökhelyükön.

A nőnek ezt a felszabadulását már láttuk negyedszázad előtt a világháborúban, csaknem ilyen hatalmas arányokban. A férfihány arra kényszerítette a közigazgatást, hogy a hadba vonultak az irodában a feleséggel pótolja és a feleség vállalta is ezt a szerepet, mert a megélhetés ezer gondja hajtotta a munkára. A harcra ment villamoskalauz és soffőr helyét is sikerült pótolni nővel, sőt a háború utolsó két esztendejében a fegyvergyárakban is alkalmaztak leányokat és asszonyokat, jobbára izmos napszamos nőket, akik azelőtt is nehéz testi munkát végeztek. A háború után roppant nehéz volt leépíteni a nőket és visszaültetni őket azokra a pályákra, amelyek testi erejüknek és képességüknek inkább megfelelnek, mert nekiszegették a súlyos érvet a férfiaknak: A háborúban megmutattuk, hogy tudunk dolgozni, mint a férfiak. Ebben igazuk is volt és a harctérről visszaözlött szegény férfinek hónapokig kellett munka nélkül sétálnia, mert a vállalatok szívesebben alkalmazták az olcsó, de a férfivel minden tekintetben egyenrangú munkaerőt. Milyen szenvedélyes és elkeseredett harcra volt szükség, amíg végre a nőket visszakeresztelheték a háztartásba és a férfi állhatott oda a gép, vagy íróasztal mellé.

A mostani háború, amely véresen dühöng nyugaton, megint csatasorba szelítette a nőt. Most már azonban nincsen tekintettel a „gyengébb nem”-re (amely tulajdonképpen nem is gyenge), hanem rábízta a legnehezebb, a legdurvább munkát is. A nő nadrágba bujlik és vasat esztergál, rezet önt, alumíniumot présel, teherkocsit vezet, repülőgépre ül, nem is beszélve a mezői munkáról, ahol szintén az ő gömbölyű, de izmos karjára van szükség. Hol van ma már a szemérmesen elpiruló, könnyű, kecses, elbájoló nő, akinek a természet azért adta a puhaságot, hogy ezzel megkülönböztesse a férfitől és éppen a különbözőségével hasson rá. Hol van ez a nő? A gyárban, a műhelyben, a levegőben és a fronton. Nincsen már elegancia, sikk, divat, lakkozott köröm, hennázott haj és bódító parfüm. Mindez a múlté. Majd jobb időkben, amikor a háborús gépezet megint a polgári gépezet váltja fel, lehet ismét nő a nő. Addig csak egy szám, egy fej és két kar az üzemben. Most a divat a bő munkásnadrág, meg az idomokat eltüntető overal. És előreláthatóan rövidesen divat lesz még a csukaszürke, vagy táborizáló egyenruha, vállon a puskával, baloldalon a szuronnal és retikül helyett gázálc, meg kézigránát az övben.

Mert erre is számítani kell. A mostani gépesített háború sokkal több áldozatot követel, mint az elmúlt világháború, ahol a gépnek még csekélyebb szerep jutott a gyilkolásban. A holdland hadsereg az ötnapos hadjáratban százezer embert veszített. Ha ezt az arányt vesszük ala-

pul, elgondolhatjuk, hogy mennyi katona halt meg, vagy vált nyomorékká Belgiumban és Franciaországban, ahol teljes szörnyűségében tombolt a harc. Már nem is mázsaszámra, hanem tonnaszámra hull le a magasból a rettenetes robbanóanyag, amely mindent elpusztít és a városok házai kártyavárként omlanak össze, maguk alá temetve mindenkit, aki él. Az öles művészetét soha el nem képzelt tökélyre fejlesztették és a harci kocsik, meg nehéz ágyúk széles rendet vágnak az emborsorokban. Ilyen harcmodor mellett mindkét részen felmérhetetlen a veszteség emberanyagban és ez pótolhatatlan, mert ha a gyárak a tönkretett autók, repülőgépek és fegyverek helyébe készíthetnek is másikat, a megölt férfi helyett nem állíthatnak csatasorba másik katonát. Sajnos, amint a harctéri jelentésekből és szakemberek jóslataiból olvashatjuk, a hadviselés erősödése és hevessége várható, ami másszóval annyit jelent, hogy újabb százazrek és milliók pusztulására készülhetünk el és hónapok kellene, amíg a francia, belga és flammand mezőkről eltemethetik a sok hullát. Ez a minden képeletet felülmúló tömeghalál, annyira megritkítja majd a hadosztályokat, hogy a vezérek onnan lesznek kénytelenek tartalékokat venni, ahol találnak. És így a feleségek majd elfoglalják halott férjük helyét a lövészárkokban és irányítják a gépfegyver csövét, vetik a kézigránát és dobják le a magasból a bombát. Ez nem féltelmes vízió, vagy rémséges lázálom, hanem várható és könnyen bekövetkező esemény, hiszen az orosz-ferri háború idején a finnek elfogtak orosz női sorkatonákat és a lelőtt repülőgépekből női pilótákat húztak ki. Angliában különben már hónapok óta képeznek ki nőket frontszolgálatra, egyelőre csak gépkocsihajtásra és repülőgépek vezetésére. Először, lehangozó, szívet összeszorító perspektíva.

Nem, a nőnek ezt a felszabadulását, ilyen módon értelmezett egyenrangúságát senki sem kívánja és nem is kívánhatja. Hogy a sportban, irodalomban, művészetben, a könnyű munkásokon ott állanak a férfi mellett és teljesítményük semmivel sem marad a férfi mögött, ez természetes, mert a korszellem a maga nagy átalakító erejével átalakította a nőt is. De a há-

Sikerült felfedezni a szén nélkül fűtött gőzgépet

Az amerikai columbiai és minnesotai egyetemek hosszabb ideje olyan nagyjelentőségű tudományos kísérletezésen dolgoznak, amely forradalmi újítást jelenthet a nyersanyagellátás terén. A kísérleteknek ugyanis az a céljuk, hogy a gőzgépeket a szó szoros értelmében függetlenítsék a szénre való ellátástól.

A News Chronicle, amelynek amerikai tudósítója beszámol az egész tudományos világ érdeklődését felkeltő kísérletről, a találmányt kapcsolatban azt jelenti, hogy az két német emigráns tudós nevéhez fűződik.

A találmányt és a kísérleteket titokban tartják

az egyetemi laboratóriumok és az azokkal karöltve dolgozó egyik nagy villamosági vállalat laboratóriuma, kizárólag a kormányának adhat felvilágosítást a kísérletek és kutatások eredményeiről.

„U — 235”

A Physical Review, az ismert amerikai tudományos folyóirat azonban most néhány részletet közölhetett a fűtőanyagok kikapcsolására irányuló szenzációs kísérletezésekről és a tudományos folyóirat nyomán a Newyork Times is feltűnést keltő ismertetést közölt az amerikai egyetemek laboratóriumainak az egész világ kémikusait foglalkoztató titkaikról.

A két német tudós felfedezése alapján az amerikai egyetemi laboratóriumok olyan kísérletezéseket folytattak, amelyek az urán-ércből felbecsülhetetlen értéket képviselő anyagot állítottak elő.

Ez az anyag, amelynek az U-235 nevet adták, azzal a tulajdonsággal rendelkezik, hogy víz hatására gőzzé alakul át. Az eddigi kísérletek alapján arra a megállapításra jutottak, hogy ha az urán-ércből előállított U-235 anyagnak tíz fontját állandóan hideg víz hatásának teszik ki, ez az érc ugyanolyan mennyiségű gőzt fejleszt, mint ötvenmillió font szén. Ha ez a fantasztikus számítás igaznak bizonyul a későbbi vizsgálatok során, akkor

Annak semmi értelme sincs, hogy most mérgeződjön, —

csináltassa meg az óráját FÖLDESSY-nél

a román haditengerészet chronométer órájánál, Timisoara, Str. Doja 44. szám, s akkor nem késik le a vonatról.

ború pokoli színpadán nem kívánjuk őket látni. Ki neveli fel az új nemzedéket, ha az apa mellett az anya is meghal a harctéren? És milyen megbomlott és eldurvult lélekkel tér vissza a háború után a családi tűzhelyhez az az asszony, vagy leány, aki hónapokig, vagy talán évekig egyebet sem tett, mint gyilkolt, pusztított, rombolt? Al. talában milyen lesz, milyen lehet az a világ, amelyben nincsen már női eszmény s ahol a kék munkaruha, meg a csukaszürke egyenruha mindent uniformizáló sivársága eltünteti a férfi és a nő közötti különbséget?

Azok a képek, amelyeket nap-nap után látunk a képes folyóiratokban, az esztergapad mellett és öntőde tűzszájánál dolgozó nők, a repülőiskola padjaiban a lehulló bomba sebességét figyelő nők, általában az egyenruhába öltöztetett nők, — mindennél többet beszélnek. Ezek mutatják meg legélesebben és legtragikusabban, hogy hová jutott ez a megtévelyedett világ...

tíz font U-235 érc elegendő ahhoz, hogy beláthatatlan időn és kiszámíthatatlanul nagy távolságra át hajtóerővel lássa el bármilyen gőzhajó vagy hadihajó gőzturbináit.

Johanna R. Dunning, a columbiai egyetem tanára kijelentette, hogy a kísérletek már annyira előrehaladtak, hogy most már a tudományos eljárás utolsó fázisánál tartanak: hogyan lehet nagy mennyiségben kiválasztani az U-235 ércet az urán-ércből, amelyből eddig csak egymilliomod grammnyi ilyen ércet tudtak kiválasztani a tudományos kísérletezések céljaira.

HOGYAN FEJLESZT GŐZT AZ URÁN-ÉRC?

Az amerikai egyetemek laboratóriumai most azon dolgoznak, hogy

gyors és könnyű eljárással nagyobb mennyiségben válasszák ki az urán-ércből a közlekedés és a fűtőanyagellátás szempontjából beláthatatlan jelentőségű U-235 anyagot.

A laikus közönség számára így magyarázható meg az urán-ércből előállított anyag csodálatos gőzfejlesztő tulajdonsága: ennek az anyagnak atomjaiban rejlő energiái felszabadulnak, ha lassú mozgású neutronok érik.

A neutronok mozgását hideg vízzel lassítják. Amikor a hideg víz állandó mozgásával meglassított neutronok így találkoznak az U-235 érccel, ennek az energiái felszabadulnak és ez az atom-energia annyira felmelegíti a hideg vizet, hogy az gőzzé változik át. Ez a folyamat mindaddig tart, amíg hideg folyóvizet bocsátanak az ércre. Mielőtt a vizet elzárják, a neutronok normális sebessége helyreáll és az érc gőzfejlesztő energiájának működése megszűnik.

A szenzációs vegyészeti találmány iránt természetesen nagy érdeklődést tanúsítanak a hadviselő államok.

A hadviselő államok közül Anglia, Kanada és Németország, a semleges államok közül az Egyesült Államok és Belgium kongói gyarmata rendelkeznek urán-érc-lelőhelyekkel. Mint ismeretes az urán-ércből állítják elő a — rádiómot is.

A festőművészet magyar heroszai

Most volt negyven éve annak, hogy meghalt Munkácsy Mihály, a világhírű festő. Mint üstökösök jelentek ők meg Liszt Ferencel több mint fél évszázaddal ezelőtt a művészet egén. Jöttek és győztek Párisban, s ezen győzelmükkel egyszersmind meghódították a világot; mert abban a korban minden művészi kiteljesedés ígéretföldje volt a világhírű város. Munkácsy Mihály az egykori békecsabai asztalosinas, aki néhai Ormos Zsigmond temesi főispán segítségével teremtette meg külföldi tanulmányútjának anyagi alapját, a nagyok között is a legnagyobb lett, koronázatlan király, nemcsak a pikurában, hanem Páris legelőkelőbb társadalmi életében is. Nemcsak az ecset győzött, hanem nagyszerű tulajdonságával az ember is, Munkácsy Mihály palotája az ott tartott fényes estélyek révén Páris szellemi életének központja lett, ott találkoztak hétről-hétre, a születés, tudomány, irodalom nagyjai.

Minden festményének bemutatója esemény volt, minden kép óriási szenzáció a szó legegyszerűbb értelmében. Mi volt a varázsa ennek a rendkívüli érdekességnek, hogyan tudta a művész ily átfogó erővel magához vonzani a máskülönböket a pikurával szemben oly határozatlan és idegenkedő emberek belátatlan tömegét? Ma már tudjuk, hogy mi volt hatásának a titka. Zsenije a teremtésben, előadásának izzó drámaisága, amelyben szinte Shakespearevel mérhetjük össze erőit. Lehet Munkácsy rajzáról, színkezeléséről vitatkozni, de egy kétségtelen: még a legnagyobb franciák sem tudtak ilyen drámai életet támasztani a vásznon, mint ahogyan ez a csodálatos képzelet azt reveltálta. Munkácsy Mihály művészi jelentőségéről felesleges még többet mondanunk. Egész könyvtárakat irtak össze már erről és itt van Harsányi Zsolt három kötetes műve, az Ecce homo; kevés könyv hordta méltóbban hómokán e címet. Ebben a műben benne van, ami róla emberileg kifejezhető, az alkotás lelki műhelyének légiés sejtélemyszerűségét.

Munkácsy halálának évfordulója, ahogy művészetére emlékezünk, önkéntelenül is egy kérdést vet fel. Mi az oka annak, hogy a maroknyi magyarság törpe számarányához képest annyi megannyi nagyszerű festőt adott a világnak? A magyar élet különös lelkisége sajátos színezete, romantikus képzeletgazdagsága talán oka ennek a zseniális beállítottságnak, amely messzi országokat hódít meg, messzi világrészeket vonz a magyar ecset bűvöletébe. Munkácsy halálának évfordulója nagyszerű alkalmat szolgáltat arra, hogy seregszemlét tartunk azok fölött, akik annyi hirt és dicsőséget szereztek a magyar pikurának.

Itt van mindjárt az egykor Oroszországba elszármazott festő, Zichy Mihály, a világviszonylatban is egyik legnagyobb rajzoló. Dorét is messzi tulszárnyalja, majdnem Lionardóval lehet összehasonlítani. Mi nem is ismerjük azokat a csodálatos illusztrációkat, amelyeket Lermontov és Puskin műveire rajzolt. De ismert azokat Teophil Gautier, a világhírű francia író, aki a cári udvar dédelgetett művészt rajongó cikkeiben igazában felfedezte Európa számára. Nincs ennyire világtörténelmileg számmon tartva, de örökéletű festő a régi jó Barabás Miklós, aki egyenesen Claude Lorraine nyomdokai-ba lépett az ő olaszos derűjével. Vagy ott van Székely Bertalan a szerény nagy tudós, aki rajztudását sohasem adta fel a színhatások kedvéért, mikor láttnoki szemmel megfogalmazta a történelem mély-séges nagy jeleneteit.

Paál László! Magyarország számára már alig maradt képe, mert mind felvásárolták a külföldi képereskedők és műgyűjtők. A nagy francia impresszionisták társaságának tagja volt ő, aki tőlük

A régi postatakarék betétjeinek kifizetése

Ismételten foglalkoztunk a régi postatakarék-pénztári betétek kifizetésének ügyével. A román és a magyar kormányok között ezt a kérdést már régebben rendezték és a kifizetésre szükséges összeg is rendelkezésre áll. Az eredeti terv szerint a kifizetéseket május elején kellett volna megkezdeni. A postaigazgatóságtól kapott felvilágosítás szerint a kifizetésekkel kapcsolatosan különböző technikai előkészületeket kell tenni, amelyeket eddig még nem végeztek be, mivel az összpontosítások miatt a tisztviselők létszáma a postán is megcsappant. Remény van azonban rá, hogy júniusig ezeket az előkészületeket befejezik és akkor nyomban megindul a régi betétek kifizetése. A kifizetés megkezdéséről idejében fogja a posta az érdekelteket a sajtó útján értesíteni.

komor és mélyeséges tónusú képeiért „a barbizoni erdő költője” címet kapta. Vagy kihagyhatjuk e ebből a diszes sorból Szinyei Merse Pált, a Május festőjét, a nagy magyar forradalmárt, aki a pálma, hogy a francia impresszionizmussal egy időben az ő magános útján egészen önállóan kezdeményezte a magyar impresszionizmust. Benczur Gyula, a müncheni festészeti akadémia volt igazgatója, a velenői Nepolo iskola folytatója, Ferenczy Károly az abszolút festő, Lotz Károly a magyar freskóművészet megalapítója, mind mind világhírű nevek. És nem magyarok voltak-e a század fordulóján Márk Lajos, Halmi Arthur, László Fülöp? Az ő általuk festett arcképeknek galériája tulajdonképpen a világtörténelem arcképcsarnoka. Ezek az arcképek pápák, királyok, tudósok, diplomaták, művészek, nagyurak, híres szépasszonyok szakadatlan felvonulásában tulajdonképpen az egész kor lélegzik, amelyben élünk és élünk. Felsorolhatnánk még jónéhány nevet, de már csak egyet említünk, Temesvár hajdani szülöttjét.

Brocky Károlyra emlékezünk, akinek neve a művészettörténelemben arany betűkkel ragyog, de számunkra még ma sem proféta. Anglia legünnepeltebb festője lett, csakhamar azután, hogy oda kiköltözött. Mithológiai tárgyú képei ott láthatók a nagy nyilvános galériákban és a legválogatottabb magángyűjteményekben. Ennek a nagy Brocky Károlynak még egy szerény plakettje sincs az a házon

Csáky István gróf a külpolitikai helyzetet ismertette a magyar minisztertanács előtt

Budapestről jelentik: A magyar minisztertanács pénteken Teleki Pál gróf elnökletével ülést tartott. Csáky István gróf külügyminiszter részletesen ismertette az általános nemzetközi helyzetet, úgy amint az a német csapatok-

nak Hollandiába, Belgiumba és Luxemburgba való bevonulása következtében mutatkozik. A külügyminiszter felolvasta a különféle európai fővárosban lévő magyar diplomáciai képviselők jelentéseit. (Rador.)

Az egykori timisoarai gettó

Singer Jakab dr. a nemrég elhunyt főrabbi nagy előszeretettel foglalkozott Temesvár történetével. Irodalmi hagyatékaiból való az alábbi vázlat. Részle volt volna ez egy nagyobb munkának, melynek megírásában megakadályozta halála.

A temesvári zsidók első imaháza, amelyről tudomásunk van a „Jenő herceg kapuja” volt. Így nevezték el az osztrákok a volt török „Forgorosi” kaput, mert ezen át tartotta Savoyay Jenő herceg 1716. október 13-án győzelmes bevonulását Temesvárra, miután százhatvannégy évi török uralom után a várost visszafoglalta. A régi Temesvárnak különben négy kapuja volt: a belgrádi, az aradi (mortorosi), a Jenő herceg (Forgorosi) és a lugosi kapu. A Jenőherceg kapu boltozatos csarnokát a spanyol és német zsidók két izben használták imaházzal és pedig 1739—1754-ig és 1755—1762-ig. A várkapunak imaházul való használatát a zsidóság nagy szószólója Bécsben, Don Diego d'Aguilar báró (Mozes Lopez Perera), az osztrák dohányjüvedék zsidó adminisztrátora és vezérintendánsa, ki az udvarnál nagy befolyással bírt, vitte keresztül. Gyakran járt le Temesvárra és ő volt alapítója, védnöke és mecénása a temesvári szefárd hitközségnek. A két korszak közé eső 1754. évben saját templomukban vegezték az istentiszteleteket. Ahol most a kormányzati épület áll, volt Kirchenmayer Péter szabómesternek egy háza, melyet megvásároltak és imaházzá alakították át. Csak néhány hónapig örvendezhettek saját templomuknak, mert a temesi bánóság kormányzati egy újonnan építendő lisztraktár miatt annak ierombolását rendelte el.

Igy 1755-ben újra visszatértek a Jenő herceg várkapujához, ahol 1762-ig ájtatoskodtak, míg felépült a Kórház, későbbi Erzsébet uccában a templomuk. Az egykori Városháza, Szerb, Erzsébet és Jenőherceg uccák között terült el a temesvári gettó. Ennek bejáratánál, közel a Jenő herceg kapuhoz építették a „zsidó udvart” és ebben helyezték el a két ritusnak megfelelően a két zsinagógát, egyiket a spanyol, másikat a német zsidóknak. A kapubejárattól balra volt a spanyol, jobbra a német ritusú zsinagóga. Kívülről közönséges lakóháznak látszott, mert templomformájú házat a zsidóknak nem volt szabad építeniük. Uccára sem nyílhatott, hogy a ke-

CORSO mozi

Ma és minden nap
a szenzációs film

Alexander Graham Bell

a telefon feltalálója

A főszerepekben: LORETTA YOUNG,
DON AMECHE, HENRY FONDA

A tudomány hőstetteit vetíti elénk ez a film.

A Para nout hiraó premierje.

Vasárnap 11 órakor matiné 18 lei.

a hajdani Bonnaz uccában, ahol született. Seba, Angliában szobra van. De ha elkésetten is, még mindig jóvá lehet tenni a mulasztást. Mert egy szerény emléktárgy jelt mégis csak megérdemelne városunk ama szülöttje, akinek neve a művészi hallhatatlanság Pantheonjában ragyog. (Flaneur.)

HIREK

MEGJELENIK:

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Belföldön házhoz való kézbesítéssel együtt magánosoknak havonta nyolcvan lei, negyedévre 230 lei, félévre 450 lei, egész évre 900 lei. Nyugdíjasoknak havonta házhoz való kézbesítéssel együtt havonta hetven lei, negyedévre 200 lei, félévre 400 lei, egész évre 800 lei. Magyarországon havonta 4 pengő, negyedévre 12 pengő, félévre 22 pengő és egész évre 40 pengő.

Hatóságoknak, közhivataloknak és köztiszteletűeknek, gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

TELEFON:

18—10 és este 10 óra után: 23—11

Időszerű énekek

Megnyílt a strandfürdő,
a város hirdeti,
szórakozni odamehet,
ki a szabad természetet,
imádja, szereti,
Miként más években,
ott most nem uszkalunk,
a Bega májusi jegén,
jó bundában te is, meg én,
vigan korcsolyázunk.

Angolok hónapban
kisebb lesz a bélyeg,
egészen picinyre nyomják,
a papírost így spórolják
ebben ez a lényeg.
Ajánlom e rendszert
nálunk utánozzák,
a bankóknak kisebb is lehet,
fő, hogy rája a számjegyet
kétszeresre nyomják.

Az ujságok mostan
arról sokat irnak:
hogy hentesnél nyoma sincsen
— nem vehetsz ott pénzen, kincsen —
se hájnak, se zsirnak.
A hentes a sok zsírt
biz úgy rejtegeti:
azért hízik borzalmasan,
mert a sok zsírt óvatosan
mind magára szedi.

Kóró Pál.

— **Lezuhant a Róma—madridi repülőgép.** Madridból jelentik: A Róma és Madrid között közlekedő repülőgép Barcelona közelében lezuhant. A szerencsétlenség következtében 8 utas életét vesztette.

— **Új vadászati felügyelők.** A hivatalos lap közli, hogy az uralkodó Rafiroiu Remus jószágigazgatót Temes tartomány és Loichita Eutim dr. temesvári városi tanácsnokot. Temestorontálmegye vadászati felügyelőjévé kinevezte.

— **Megnyílt a velencei nemzetközi kiállítás.** Rómából jelentik: Victor Emanuel olasz király és császár szombaton délelőtt ünnepélyesen megnyitotta a velencei 22-ik nemzetközi művészeti kiállítást. Jelen volt a kiállításon Bot-tai nemzetnevelésügyi miniszter, az állam és a párt vezető tagjai, a velencei patriarcha és sok közéleti előkelőség. A súlyos nemzetközi viszonyok ellenére is igen sok állam vett részt a művészeti kiállításon, így többek között: Németország, a cseh protektorátus, Spanyolország, Belgium, Hollandia, Románia, Magyarország, Jugoszlávia, Svájc és Görögország.

— **AZ IDEGENEK ELHAGYJÁK SVAJCOT.** Bernből jelentik: A hatóságok újból közölték, hogy a határmenti területek kiürítésére semmiféle parancsot nem adtak ki. Nem akadályozzák meg azonban az elköltözésben azokat, akik önkéntesen öhajtanak arról a vidékről eltávozni. Az eltávozni kívánók között sok a külföldi. A svájci kantonok hatóságait felhatalmazták, hogy az idegenek Svájcban való tartózkodására vonatkozó engedélyeket korlátozzák.

— **Eljárás indul azok ellen, akik a légvédelmi gyakorlat alkalmával az előírásokat nem tartották be.** A kedden rendezett légvédelmi gyakorlat során a rendőrség emberei felírták mindazokat, akik az uccán jártak, vagy ablakaikat nem sötétítették el. Összesen hatvanegy esetben vettek fel jegyzőkönyvet. A hatvanegy temesvári lakos ellen megindult a kihágási eljárás.

(—) **A román-bánsági szerbek.** Kosztics Szlobodán görög keleti szerb főesperes, püspöki helynök, aki több történelmi és szociológiai munkának a szerzője, új könyvet adott ki. A könyv címe A román-bánsági szerbek. A munkában foglalkozik a szerbek gazdasági, kulturális és társadalmi helyzetével, ismerteti a szerb településeket, az iskolákat és a különböző intézményeket. A monográfia jellegű mű nagy érdeklődésre számíthat.

(—) **Elitelt ócskavastolvajok.** Két hónap előtt a kalapgyárból Faragó János, Zilinszky Nikita és Mayer Mihály húszezer lei értékű ócskavas géprészeket loptak. A fennálló kivételes rendelkezések értelmében emiatt a katonai törvényszék elé kerültek, amely Faragót négy, két társát egyenként három hónapi fogházra ítélte.

— **Románia Pitorească.** — A festői Románia néven hozott forgalomba Heim Sándor a kitünő fiatal rajzoló, egy térképszerű festményt, mely hazánk egyes vidékeinek természeti és gazdasági jellegzetességeit tünteti fel szemléltető módon. A nagy felkészültséget és alapos előtanulmányozást igénylő feladatot Heim Sándor művészi rutinnal oldotta meg. Elismerésreméltó érdekes munkát produkált, a mely hivatott az ország mezőgazdaságát, természeti kincseit, iparát és kultúráját esztétikailag is nagyon szép kivitelben ismertetni és terjeszteni. A kifogástalanul szép négy színű nyomás az Uránia nyomda munkája.

Bánati Szanatórium

Timisoara, III., Str. Odobescu 3. Tel.: 23—46
Mindenféle betegek, kivéve ragályos és elmebetegek felvételnek kezelésre és operációra

(—) **Anyák napjának ünnepélye** lesz ma, vasárnap délután hat órai kezdettel a temesvári református templomban. Az ünnepély műsora a következő: 1. Gyülekezeti ének. 2. Igét hirdet és imádkozik Nits István újkisodai lelkész. 3. Gluck: Himnusz. Éneklí az egyházi énekkar Zöld Zoltán vezényletével. 4. Krüszelyi Erzsébet: Sír az édesanyám. Szavalja Varga Olga. 5. Anyám szíve, szavalja Kiss Antal. 6. Váradi Antal: A tanu. Szavalja: Lőrincz Margit. 7. Kádár Géza: Istennel. Éneklí Filimon Magda, Juhász Hella, Schmidt Edit, Singer Éva és Lantos Margit. 8. Nagy Zoltán: A Szentháromság titka. Szavalja Kiss Julia. 9. Gyulai Pál: Éji látogatás. Szavalja Andréka Ferenc. 10. Tóth Zsigmond: Van-e édesanyád? Szavalja Lantos Margit. 11. Bach: Tavasz ébredése. Hegedűn előadja Kiss Imre és Balogh Pál, orgonán kíséri Zöld Zoltán. 12. Debreczeni István: Hogyha én elmegyek. Szavalja: Diós Piroška. 13. Muraközy Gyula: Az anya. Szavalja Szatmáry Károly. 14. Képeddel alszom el. Éneklí Bodnár Erzsébet és Lantos Margit. Orgonán kíséri Szabó Erzsébet. 15. Gyülekezeti ének. Adományokat az egyház részére fogad a református egyházközség.

— **Házasságok.** Az anyakönyvi hivatalban a következő mátkapárok kötötték házasságot: Muntean Cornel tisztviselő és Gutu Valeria, Buschbacher Ferenc és Simon Józsa, Eichert György munkás és Nagy Rozália, Reiser Ferenc szabó és Mayer Anna, Srimpl Sándor tisztviselő és Bernstein Magda, Kiss Mihály munkás és Baboosi Mária. Brestyán György cukorkakészítő és Streng Irma, Barbosu Ioan munkás és Lasch Magdalena, Ábrám József és Váradi Borbála, Stana Florea munkás és Ciordas Maria, Durst Ádám munkás és Török Eszter, Pál Antal portás és Demeter Gizella, Stummer József szabó és Benda Emilia, Jánosi József villanyszerelő és Pákai Ilona, Graure Cornel tisztviselő és Raduti Victoria.

(—) **Braun Dezső síremlékére** Wiener Mór dr. ügyvéd, a Magyar Dalárda tagja a Déli Hírlap útján kétszázötven leit adományozott.

Városunkba jött a másutt lopott pénzt elmulatni, de rajtavesztett

A rendőrségnek feltűnt, hogy egy idegen fiatal ember tartózkodik Temesvárott, aki a kávéházakban és vendéglőkben nagy mulatságokat rendez. Igazoltatták és akkor kiderült, hogy a személyazonossági igazolványa körül baj van. Az igazolvány Varga Sándor névre szól, de az illető tulajdonképpen Varga Lajos nagyváradi pincér, aki Sándor nevű bátyja igazolványát ellopta és abba a saját arcképet illesztette bele. Érdeklődtek felőle a nagyváradi rendőrségen, ahonnan megtudták, hogy körözik, mert Grosz György nagyváradi lakostól negyvenezer, Musa János kolozsvári lakostól pedig tizenegyezer leit lopott. A pénzzel Temesvárra jött mulatni, a vizsgálat lefolytatása után Varga Lajost a rendőrség Nagyváradra szállítja.

Állami sorsjáték

A milliomosok sorsjegyárudájában

Gheorghe Stanoiu

Bucaresti

a május 18-án megtartott huzáson a következő nyeremények sorsoltattak ki:

1 millió lei 59208

1 millió „ 54767

1 millió „ 52943

1 millió „ 4753

1 millió „ 99071

1 millió „ 75870

1 millió „ 49239

100.000 „ 274773

100.000 „ 222798

100.000 „ 372697

100.000 „ 278516

A temesvári fiókban nyert

1 millió leit a 75870 sz. sorsjegy

és még számos 10.000, 8.000, 5.000
„ 49239 „ 75870 „ 99071 „ 52943 „ 54767 „ 59208 „

A temesvári fiók: I., Bul. Regele Ferdinand 6.

Giraud tábornok vette át az áttört francia frontszakasz védelmét

Párisból jelentik: A Reuter jelenti, hogy a Sambre és Rethel közötti frontszakaszon, ahol a németek betörték, a parancsnokságot Giraud tábornok vette át. Giraud tábornok igen tapasztalt és jelentékeny személyiség, aki úgy Franciaországban, mint Angliában nagy tekintélynek örvend.

(Rador)

(—) **Kamaraszt a Kultúrpalotában.** A temesvári kamarazenatársaság, Freund Leó, Suciú János, Erdély dr., Brandeisz és Gorianz, második kamarasztjuket május hó 30-án rendezik a városi Kultúrpalota (volt Ferdinand szálló) nagytermében. A múlt év december 18-iki első kamarahangverseny általános sikere után jogosult a temesvári zenekedvelő közönség érdeklődése a második, május 30-iki kamaraszt iránt is, amelyen Schubert halhatatlan zongora-hegedű-gordonka hármasa (B-dúr Op. 99) és Cesar Franck monumentális zongoraötöse kerül bemutatásra. A kamarasztén közreműködik Humita Secosan úrhölgy, a nagy kultúrájú koncerténekesnő is, Grétry, Bizet és Rossini szerzemények interpretálásával.

(—) **Halálozások:** Meghaltak: Roca Ecaterina született Turcu hetvenkét éves, Aszód Erzsébet született Benjámín ötvenkilenc éves, Wünczel Jozefin született Durrmann hatvanhat éves, Calendariu Trifon hetvenegy éves.

(—) **A Déli Hírlap szegényalapja** javára S. G. és neje Meschkán Máriusz emlékére száz leit adományozott.

(—) **Oszlásnak indult csecsemőhulla a padláson.** A józsefvárosi Bratianu ucca 7 számú háznak padlásán egy kofferben teljesen oszlásnak indult csecsemőhullát találtak. Megállapították, hogy a hulla körülbelül hat hónapja lehetett a bőröndben. A rendőrség megindította a vizsgálatot annak kiderítésére, hogy a hullát ki reitette el a padláson.

Belga költészet

Megöltek három kisleánykát

MAURICE MAETERLINCK

Megöltek három kisleánykát
S nézték szívét a három kisleánynak.

Az elsőből boldogság áradt
S amerre csorgott vére végig,
Három kigyó sziszegett három évig.

A második szíve vidám csak
S amerre csorgott vére végig,
Három báránka ugrált három évig.

A harmadikban bu volt, néma bánat
S amerre csorgott vére végig,
Három arkangyal állt őrt három évig.

Kósza szerelmek

CHARLES VAN LERBERGHE

Nem tudni merről özőnlenek
A májusi halk levegőn,
Rokoni csókok, lágy örömmek
Dalai zengnek remegőn.

Ugy hallja e szelíd napokban
A mátkát és a vőlegényt,
Szerelmek szellemlába dobban
Lelkük fehér, szűz lépcsején.

Nem tudni, mért jön egy tekintet,
Félig könny, félig drága bor,
Egy ismeretlen ajak intett
S most egy rózsás ajakra forr.

És ez a csók tűzzel világol,
Megfújnak a homlokok,
És rajtuk tulvilági fátynol,
Sok végtelen álom lobog.

A fagy

EMILE VARHAEREN

Ma este az ég fényes-tiszta, szűz,
A végtelen fagy rázza jeges öklét,
Fagyos a csillag és fagyos a tűz,
Eléd mered a látható öröklét.

A bus ezüst égen a fagy az úr,
Megdermed a csönd, a szél és a pázsit,
A puszták és a part, a kék azur,
Távol egy csillag dsida-hegye látszik.

Csönd ül a tenger s erdő mélyibe,
Hegyes, szürös, mozdulatlan ezüsthéjű,
És nincs a végtelenbe senki s,
Ki győzne érdes és érces ezüstjén.

Zsibbadt magány. Csak dermedünk tovább,
Meggéberedve fényes jégbilincsen.
Egy örök tél borzalma karol át,
Fölöttünk gyémánttrónusán az Isten.

(Kosztolányi Dezső fordításai.)

— Nagyszabású lesz az idei „Bucurestii Hónap”. Bucurestiből jelentik: A Bucurestii Hónap az idén nagyszabású keretek között nyílik meg. Dombrovski tábornok, főpolgármester kijelentése szerint a kiállítás időpontjában nyári színház is lesz, ahol naponta színházi és mozielőadásokat tartanak. A vidéki látogatók 50–75 százalékos utazási kedvezményben részesülnek, de ezenkívül is még számos kedvezményt biztosítanak számukra, amit kellő időben részletesen fognak közölni.

— Merénylet az oxfordi egyetemen. Londonból jelentik: Az oxfordi egyetemen ismeretlen tettes agyonlőtt egy diákot és hármat megsebesített. A rendőrség széleskörű nyomozást indított a merénylő kézrekerítésére. (Rador.)

— Felmondtak a Népszövetségnek. Genfből jelentik: Avenol népszövetségi főtitkár felmondott a mintegy 300 főt számláló népszövetségi tisztviselői karnak. A főtitkár köszönetét fejezte ki, hogy a Népszövetség alkalmazottai belátva az adott helyzetet, a felmondást tudomásul vették. Tegnap a Népszövetség irataival megrakott több teherautó elhagyta Genfét és amiként hivatalosan jelentették, ismeretlen irányban távozott el. Beavatott körökben azonban tudják, hogy a teherautók Franciaország felé vannak útban. A Népszövetség valamennyi irodájának áthelyezési tervét Avenol készítette elő.

(—) Tisztviselői egyesületek egyesülése. Temesmegye közigazgatási tisztviselőinek egyesülete, amelynek élén eddig Ionescu Iuliu dr. volt alispán, jelenlegi aradi prefektus állott, kimondotta a Temes tartománybeli közigazgatási tisztviselő egyesületével való egyesülését. Az egyesület félmillió lei értékű vagyonnal ment bele az egyesülésbe.

Májusi ájtatosságok a jövő héten a katolikus templomokban

A katolikus templomokban ma, vasárnap és a következő héten a májusi ájtatosságok és szentbeszéd ezen sorrendben lesznek:

A püspöki székesegyházban

ma, Szentháromság vasárnap este 7 órakor magyar nyelvű ájtatosság és szentbeszéd lesz, tartja Blédy Lajos, Egy Istenben három személy van címen, énekel a teológusok énekkara. Hétfőn este német szentbeszédet tart Fodor József központi pap, énekel a Józsefvárosi kongregáció énekkara. Kedden este magyar szentbeszédet mond Wetzl György hittanár Istennek útjai címen, énekel a Dóm-kórus. Szerdán este német szentbeszédet mond Pater Johannes, énekel a belvárosi Mária-kongregáció. Csütörtökön, Úrnapján este magyar szentbeszédet mond Bojhos Mihály káplán Az elrejtő Isten címen, énekel a teológusok énekkara. Pénteken este német szentbeszédet tart Nischbach József c. kanonok, énekel a tanítóképzede énekkara. Szombaton este magyar szentbeszédet mond Pater Ágoston Isten meghallgat miniket címen, énekel a teológusok kara.

A belvárosi plébániatemplomban

ma, vasárnap este 8 órakor német ájtatosság és német szentbeszéd lesz, mondja Plesz József kanonok-plébános. Az ájtatosság páros napokon magyar és páratlan napokon német. A hét folyamán szentbeszéd nem lesz.

A gyárvárosi plébániatemplomban

ma, vasárnap este hét órakor magyar ájtatosság és magyar szentbeszéd, tartja Rech K. Géza apátplébános, énekel a Katolikus Ifjúsági Egyesület énekkara. Hétfőn este német ájtatosság, énekel a Banatia kórusa. Kedden este magyar ájtatosság, énekel a gyárvárosi elemi fiúiskola. Szerdán német ájtatosság, énekel a gyárvárosi elemi leányiskola. Csütörtökön, Úrnapján este magyar ájtatosság és magyar szentbeszéd, tartja Rech K. Géza apátplébános, énekelnek a gyárvárosi zárda növendékei. Pénteken este német ájtatosság, énekel a gyárvárosi elemi fiúiskola. Szombaton este magyar ájtatosság, énekel a gyárvárosi elemi leányiskola.

Az erzsébetvárosi plébániatemplomban

vasárnap este hét órakor kezdődnek az egy héti tartó német konferenciabeszédek, amelyeket a májusi ájtatosság keretében egész héten át Pater Gottard mond. Hétköznapokon a konferenciabeszédek félnyolc órakor kezdődnek. Jövő vasárnaptól kezdve magyar konferenciabeszédek lesznek.

A józsefvárosi plébániatemplomban

ma, vasárnap este egynegyed nyolc órakor német ájtatosság és szentbeszéd, tartja Heyer Gyula káplán. Hétfőn este magyar ájtatosság és szentbeszéd, tartja Heitschel Ernő gyárvárosi káplán. Kedden este német szentbeszéd, mondja Ritter Károly gyárvárosi káplán. Szerdán este magyar szentbeszédet tart Wetzl György hittanár. Csütörtökön este német szentbeszédet mond Niedermayer Viktor káplán. Pénteken este magyar szentbeszédet tart Boros Béla dr. teológiai tanár. Szombaton este németül prédikál Lamoth Gyula teológiai tanár.

A mehalai plébániatemplomban

ma, vasárnap este félnyolc órakor kezdődnek az egy héti tartó magyar nyelvű konferenciabeszédek, amelyek után rendes májusi ájtatosság lesz. A konferenciabeszédeket Puskás Hugolin kolozsvári ferencrendi atya tartja, aki kiváló hitszónok és Erdélyben már több helyen a hívek lelkes érdeklődése mellett tartott magasszárnyalást egyházi szónoklatokat. Temesvári előadásai iránt is igen élénk érdeklődés nyilvánul meg és tartalomában gazdag szónoklatok hangzanak majd el a mehalai templomban.

A GENERALA BIZTOSÍTÓ

értesíti t. ügyfeleit, hogy a bányászati inspektorátus irodája 1940. április 25-től kezdődőleg

III. Bul. Carol 7. I. emelet

saját intézeti házában nyert elhelyezést.
Telefon: 41—95.

— Jugoszláviában tilos minden politikai gyűlés. Belgrádból jelentik: Az Avara hírszolgálati iroda közli, hogy valamennyi gyűlés, értekezlet, felvonulás, vagy tüntetés Jugoszláviában tilos. Kivételt képeznek a vallásos felvonulások és a szórakoztató előadások.

(—) Születések. Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Sanchi Emil, György Judit, Sturza Elisabeta, Veres János, Cojocarú Eutim, Kleiner Egon Herbert, Nagypál János.

A Thalia

jövő heti szenzációs műsora

Vasárnap délután 3 órakor:

Pusztai szerenád

(Olcsó helyárrakkal.)

Vasárnap délután 6 órakor:

HANDABANDA

Hétfőn este a Thalia operettegyüttese

Dettán vendégszerepel.

Kedden este 9 órakor:

BOMBAÜZLET

(Óriási sikerű operett bemutatója).

Szerdán délután 4 órakor:

DÖRMÖGŐ DÖMÖTŐR

(Gyermekek előadás olcsó helyárrakkal.)

Szerdán este 9 órakor:

BOMBAÜZLET

Csütörtök este 9 órakor:

Pozsonyi lakodalom

Péntek este 9 órakor:

Három a kislány

(A legjobb Schubert operett felújítása.)

Szombat délután 5 órakor:

Aranymadár

(Olcsó helyárrakkal.)

Szombat este 9 órakor:

Handabanda

Vasárnap délután 6 órakor:

Három a kislány

Vasárnap este 9 órakor:

Piros bugyelláris

(Csepreghy Ferenc legjobb népszínműve.)

A nyári férfidivat

Egy virágkereskedés nagy kirakatában, sok gyönyörű csoport kellő közepén, egyszerű vázában hat szál virág ragadta meg figyelmünket. Három szál kék spanyol iris és három szál piros Jonquille. E két élénk szín nagyszerű összhangja az idei nyáron a férfiak öltözetén gyakran lesz látható. A brit színtanács a háború idejére french-red és patriot-blue elnevezés alatt felszínre vetette a kék és piros színt. Divatba hozta még a colonial-brown és a nigger (négerbarna) színeket is.

A kék-piros és a kék-piros-fehér színű nyakkendő VIII. Eduard izlése után emelkedett a divatosság magaslatára. Azóta fel-felbukkant néha a divat egén, ezidén azonban Londonból indult el kontinens útjára. A piros-kék mellett a sokszínű skót és az aprómintás foulardselyem nyakkendő lesz az urak nyári kedvence. Az egyszerű, rávarrott galléros ing megtartotta tavalyi formáját és sok fejhosszal vezet majd ezidén is a nyári divat versenyén. A kék, szürke és halványpiros favoritok mellett nagy esélye lesz a nyerselyem és nyerselyem színű pulin ingnek. Palm-Beach-ben poncho elnevezés alatt egyszínű, sávós vagy aprómintás ugynevezett frofir-anyagból egy egészen újfajta fürdőköpeny jött divatba. A „poncho” nem is köpeny, hanem csak nagy lepedő, a közepén behasított akkora nyílással, amelyen a fej kényelmesen átfér. Fürdés után az urak ezt vetik nyakukba és kényelmesen sétálhatnak benne a fövényen. Előnye a fürdőköpenyvel szemben az, hogy könnyebb és kisebb térfogatú, hogy a homokra terítve síma fekvőhelyül szolgálhat és hogy alatta az úszónadrágot könnyen le lehet vetni a fürdőkabinba való visszaterés nélkül. A „poncho” tulajdonképpen délamerikai viselet. Az új strandpizsama kabátujja könnyűen felül érő, rövid nadrágja pedig short-szabású. Viselni fogják világos és sötét színű pulinból, lenvászonból és shantungelyemből. Új nyári kalapjuk is van az angoloknak. Norvégian a neve. Előle csapott széles, hátul felhajtott keskeny karimáját keskeny szalag fogja körül. Színe éjjélkék. Hőhullám idején nagy szerepe lesz ismét a „khaki” öltözetnek. Elterjedése már tavaly ijesztő méreteket öltött. Nem nehéz tehát megjósolni, hogy a nagy meleg beálltával ez lesz az urak uccái egyenruhája. Hasonlóan áll az eset a ballonkabáttal, mert a tavaszi hideg időjárás dacára lendülettel emelkedik a divatosság csúcspontja felé.

Magold Béla Kolos

(—) Elhunyt matróna. Özvegy Szávits Sebőné, született Veszelinovits Róza, gyárvárosi matróna nyolcvan éves korában meghalt. Apja annak idején Temesvári rendőrfőkapitánya, férje pedig gyárvárosi rendőrfőkapitány volt. A jótékonságáról ismert úri nő hosszú idő óta teljes visszavonultságban élt. Kiterjedt előkelő rokonság gyászolja. Temetése hétfőn délután öt órakor megy végbe a gyárvárosi Coronini tér 15 szám alatti gyászszobából a belvárosi szerb temetőbe.

A hadvezér sorsa

(E. J.) Hollandia népe nem katonai erényeiről volt nevezetes. Mint minden népnek, úgy a hollandinak is megvan a történelme és nincsen történelem hősi példák és dicső emlékek nélkül. A harmincéves és spanyol örökösödési háború során nehéz küzdelmek árán kivívott és megőrzött állami függetlenség módot nyújtott a holland népnek földrajzi helyzetéből származó előnyeinek kihasználására. Hollandia ebben a törekvésében is bölcs, de egyszersmind bátor gyarmatosítónak mutatkozott és ezzel elérte, hogy a brit világbirodalom árnyékában maga is egyik szerényebb osztályosává lett a világalomnak. A harcos katonai erények ápolását felváltotta a gyümölcsöző osztalék és tőzsepolitika, amely alkalmat szolgáltatott számos rokonszenvet kelző nemzeti sajátosság kifejtésére. Hollandia az élet napos oldalán állott, amíg a múlt héten történelmének egyik sötét fejezetéhez érkezett. Ötnapos háborút viselt, amire nyolc hónapig szakadatlanul készült. Winkelman tábornok, a holland főparancsnok öt nap dermesztően rövid ideje után belátta a további harc céltalanságát és kapitulált. Az általa aláírt kapituláció egy ország tragédiáját tartalmazza és ez a tragédia már most Winkelman tábornok nevéhez fűződik. A következmények terheit ennek a névnek kell viselni, akármint is alakul a történelem. Szapulni és átkozni fogják, az iskolákban nevét lehorgasztott fejjel fogják a nebulók megtanulni, írók és történelmírók nagyszámú serege fogja tehetésségtelennek, gyávának, kishitűnek minősíteni. Olyan is bőven akad majd, aki háta mögött, talán szemtől-szembe írásban, vagy élőszóval áru-lónak fogja bélyegezni.

A holland fővezérnek sorsában a fényes katonai pálya különös oldaláról mutatkozik meg. Míg az átlagember az élet szüntelen harcaiban örül fel magát, addig a katona egész életében csak készül a harcra, hogy képességeit egy adott pillanatban, de csak egy bizonyos rövid időre, a háború idejére vesse latba. Nem egy hadvezér töltötte el egész életét egyetlen egy csata előkészítésével, mint azt Hindenburg marsall élettörténete bizonyítja. Valószínű, hogy Winkelman tábornok is rengeteget dolgozott az öt napra zsugorodott hadjárat előkészítésével, bizonyos, hogy gondosan és pontosan kidolgozott tervei, messzemenő stratégiai s taktikai elgondolásai voltak, amelyek felett sokat töprengett. A karrier csúcspontját érte el a generalisszimusi minőségében, amire csak katona vágyódhatott. Ám a mai háborúban csak családok látszat, hogy a hadvezéri lángelme szikrái döntenek el a népek sorsát. Mindinkább valóság lesz, hogy a háború gyökerei messze évekre nyulnak vissza annak előkészítésével. Előbb nyersanyag, aztán ipar kell hozzá, az életnek teljes átszervezése és mindenekfelett a nép lelki előkészítése. Az ütközet, vagy a hadjárat csak a kirobbanása annak a folyamatonak, amely a gyújtózsínóról át már jóval a háború előtt parázsló szikrával terjeng. Ezt a folyamatot gazdasági férfiak, politikusok és diplomaták intézik, akiknek tevékenysége mégis csak akkor bírálható el, amikor a katona a háborúban betetőzi. De, ha a gazdasági férfiak, politikusok és diplomaták által lerakott építmény gyenge és omlandó, akkor a világ legzseniálisabb hadvezérének elgondolásai sem képesek elhárítani az ellenség pörölycsapásait. A hadvezérnek tehát ma olyasmiről is viselnie kell a felelősséget, ami kívül esik hatalmának sugarán.

Winkelman tábornok hadjáratának harmadik napján maga mögött egyetlen gazdasági férfit, politikus, vagy diplomatát sem láthatott. Ezek magára hagyták és ott maradt néhány százezer fiatal, más célra szült élettel, szemben a feltartózatlanul előnyomuló ellenséggel. Feladatául hagyták, hogy az ellenséget a végletekig tartóztassa fel, amennyit csak tud, romboljon előre és pusztítson belőle. Nem egyedülálló eset a történelemben, hogy egy hadvezér magára marad hadseregével és a nyakába szakadt felelősséggel.

Harmincöt évvel ezelőtt a csuzimai tengeri csata másnapján Nyebogatov orosz tengernagy negyven hajója szemben találta magát Togo admirális diadalmas, de a győzelemtől megviselt egész flottájával. Nyebogatov hajói elavultak voltak és éppen korszerűtlenségük miatt maradtak el az előző napi csatából. Az erőviszonyok nem hagytak kétséget az orosz flotta hátrányára. Nyebogatovnak negyedórányi ideje maradt a hajók lőtávolságának eléréséig. Szörnyű lelki tusa után felvonatta a fehér zászlót vezérhajójának árbocára. Kegyesített lett és árnyéka önmagának. Három évtizeddel utána jelentkeztek történetírók, akik igazolták a tengernagyot. Semmi

értelme se lett volna, ha egy reménytelen kísérlettel hullámsírba kergetett volna tízezer fiatal tengerészt és helyeselték, hogy inkább a saját maga katonai hírnevét áldozta fel, mint tömegek életét.

Minő borzalmas sorsot váltott ki a mi Görgeynek önmaga számára, amikor becsületes magyar lelke visszaretent attól a gondolattól, hogy harmincezer magyar életét áldozza fel a történelmi dicsőség oltárán, de a győzelmi lehetőség minden reménye nélkül. A világosi fegyverletétel következményei szörnyűek voltak és azoknak ódioma mind Görgey Artur nyakába szakadt. Pethő Sándor, a kitűnő tanulmány és közíró Görgeyről frott remek könyvében tisztázta, hogy Görgey a nagy hadvezérek minden képességével

rendelkezett, kitűnő szervező, stratégia s hős volt egyszemélyben. Kimutatta azt is, hogy sem áruló, sem gyáva nem volt. A bukás kezdetét jelentő debreceni határozattal szemben váci hadparancsában jóelőre leszögezte a maga lojális álláspontját, mégis a katasztrófa pillanatában Görgeyre zúdult az emberfeletti felelősség.

Winkelman tábornokról is feltételezzük, hogy erős lelki harcokat vívott önmagával. A holland hadsereg vitézi magatartásáról elismeréssel emlékezett meg a német jelentés is. Mikor a harc egyenlőtlenségéről és kilátástalanságáról a tábornoknak nem maradt kétsége, a mérleg serpenyőjébe százezernyi ártatlan, fiatal emberélet helyett a maga katonabecsületét vetette. A dicstelen, de emberi megoldást választotta, életcéljának teljes feláldozásával és bizonyosan nem gondolt arra, hogy évtizedek múlva akadhat történetíró, aki ráborítja majd a tisztos visszaemlékezést, minthogy a fehér zászlónak nem lehet több jutalma!

Kötéltáncosok, légi akrobaták és egyéb légművészek alkonya

Roppant izgató látványossággal akarta Belgrád lakosságának idegeit próbára tenni egy cirkuszi akrobata. Repülőgépre ült, felemelkedett többszáz méter magasságba, azután kötélhágcsót erősített a levegőben lebegő gépre, a kötélhágcsó utolsó fokára ereszkedett, arra egy vastag szíjjat kötött, annak csomóját szájába vette és így uszott ég és föld között, míg a repülőgépet vezető pilóta széles kört írt le a léghöz. Ezután ismét felkapaszkodott a kötélhágcsón, elfoglalta helyét a repülőgépben, majd leereszkedve a földre, várta a tapsokat. De bizony a tetszésnyilvánítások csak nagyon gyérek voltak, az egybegyűlt közönség nagyokat bámészkodott ugyan, de távolról sem méltányolta igazában a légi művész valóban merész tettét. Hogyan lehetséges ez? Megváltozott volna a tömegek ízlése, amelyek mindig annyira szerették az életveszedelemes attrakciókat?

Nem. A tömeg ugyanolyan, amilyen volt, maradt a régi. Csak hogy most egész más mutatványok csinálnak konkurenciát a jámbor cirkuszi akrobatának Európa viharfelhősége alatt. Ma ejtőernyős íkarosok száguldanak le gomolygó felhők közül a földre, osztogatva a halált, de maguk is átélve röptükben a halál és pusztulás veszedelemét, amely minden oldalról és minden pillanatban leselkedik rájuk. Ezekkel a vérfagyasztó mutatványokkal nem tud semilyen légi művész sem versengeni. Gyermekek játékához képest. Előbbiek csak akkor érheti veszedelem, ha elügyetlenkedik a mesterségüket. De az ejtőernyős katona hiába óvakodik, vigyáz, minden pillanatban elérheti a száz oldalról leselkedő halál. Repülőgépről támadják, letről gépfegyverek veszik

célba s ha sikerült is a földre érnie, akkor is ezer veszedelem vár még rá.

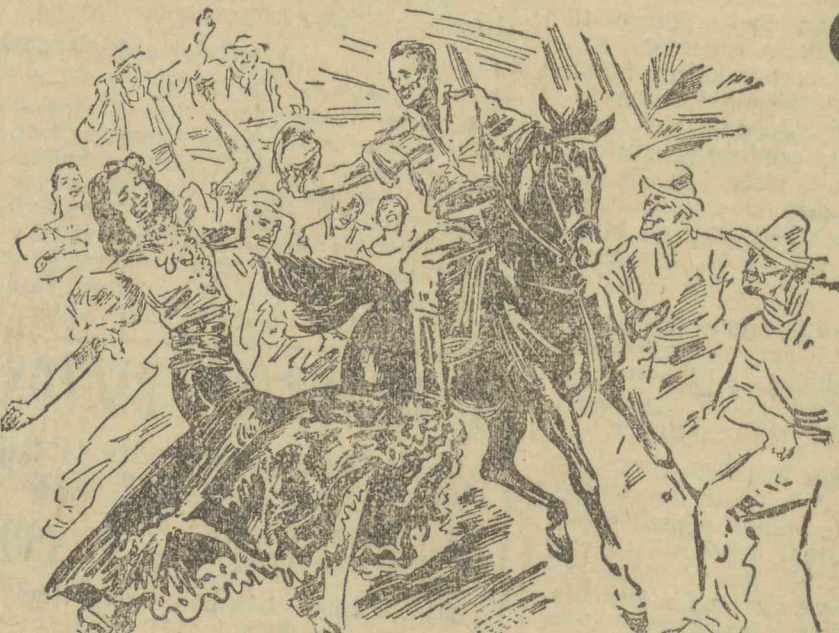
De egyébként is csupa halálos veszély ma az élet. Nemcsak a katonáknak, hanem a polgári lakosság számára is. Ma itt, holnap ott van egész országok népe menekülésben, golyók füttyülnek, bombák záporoznak, senki sem tudja, mikor érheti el a végzete, akár fiatal, agg, anya vagy kicsinyke gyermek. Ilyen időkben aztán ugyebár szinte megmosolyogtató, hogy bárki is az életveszedelem gondolatával kacérkodjék. Megmosolyogtató, hogy mutatványszám vonzószava legyen az „életveszedelmes”, mikor az eljövendő idők oly kiszámíthatatlanok, hogy tulajdonképpen az egész világ állandó életveszedelemben van. Senki sem tudja, hogy mi lesz holnap, senki sem tudja, ágyban és párnák közt fog-e békességben meghalni, vagy pedig másutt éri e hirtelen tragikus vég. Nem csoda tehát, ha közönyösök maradunk még olyan nyaktörő mutatványokkal szemben is, s nem zug fel rémületes ígézet nyomán támadó taps, mikor az akrobata ott lóg egy szál szíjjon a levegőben.

Kötéltáncosoknak, légi akrobatáknak és egyéb légi-művészeknek bizony alkonya van napjainkban. S ha még maga a hírneves Strohsneider jelenne is meg városunk falai között, még akkor is, még az ő számára sem látnánk biztosítottakat mostanában a sikert. Hiába feszítené ki a kötelet két bérpalota között és hiába mutatná be nyaktörő műveleteit ott a magasságban, nem hisszük, hogy mutatványai nyomán feltörne a régi tapsorkán. Ma bizonyára az ucca unottan fogadná egykori ünnepeket kedvenként. Mert mindenkit lefoglal egy nemkevésbé veszedelmes és nyaktörő vállalkozás gondolata, — a maga élete. (F.)

Capitol

moziban máától kezdve

RIOCSILLAGA

Nagyszabású kalandor-film, melynek cselekménye Brazília gyémántmezőin játszódik és Conelia, a rejtélyes táncosnő körül bonyolódik. A főszerepekben: La Iana, Gustav Diesel és Herald Paulsen.

APOLLÓ: A vörös tenger titka

Képek, rabszolgakereskedők, gyöngyhalászok, csempészek izgalmas élete. — A főszerepekben: HARRY BAUR

NÉGYSZEMKÖZT ÖNMAGAMMAL

Ismeretlen embertől levél. Van ebben valami izgató és — fizetetlen számlák rendezését sürgető leveleken kívül — van valami nagyon kellemes és jó érzés. Eppen úgy megvan a maga érdekessége, mint egy új embernek, akivel az élet napok teltében összesodor. De az ember földhöz nőtt furcsa lény, kellene neki a fizikai valóságok s már gyúrja és alakítja képzeletében a levél fróját. Fizikai elképzelések nélkül nehezen megy, hogy valakinek levelet írjunk, vagy csak válaszoljunk is a levélre. Erre magam is rádöbbenek, amikor ismeretlenül küldött levelemre ismeretlenül nekem szegeztek a válaszban:

„... nem tudom, asszonyomnak, vagy leánynak szabad-e Önt tisztelnem...“ Hiszen egészen mindegy, gondolom, megszólítás nélküli üzleti levélnél olyan kevésbé fontos ez. Nyugaton a háborút megelőző években amúgyis volt egy mozgalom a megszólítással kapcsolatban és sem ott, sem itt, soha egyetlen fiatal leány sem sértődött meg, ha úgy szólították: Madame. Ez a Madame — asszonyom — megszólítás tetszett is nekünk, valahogy úgy éreztük, hogy mindnyájunkat valamennyire egyenjogosított. Még vissza cseng fülemben most is, amikor egy hűvös őszi napon a kormos szenes ember Párisban körülbelül ezt mondta nekem: ... megbocsát, maga leánynak néz ki és én asszonyomnak szólítottam... Kis mosoly fut végig az arcomon most is, ahogy ez eszembe jut. Álltunk a nagy szénhalmazok előtt a homályos butikban és a szénfajtákról tárgyaltunk. A kormos baszk-sapkás szenes ember szakzerű felvilágosításai értéket jelentettek nekem, mert azt hittem akkor, hogy sohasem sikerül megtanulnom a kandallófűtés helyes módját, hogy a kevés pénzemen megvásárolt szén melegét már végre érezzem is. S ahogy ennek magyarázata közben udvarias egyszerűséggel ez a francia legény félig kérdő formában kimondta ezeket a szavakat, most, évek múlva is pontosan emlékszem rájuk. Az ismeretlennek a levele még erősebben emlékeztet.

Most itt, önmagammal négyszemkőzt, az ismeretlen levelére válaszként kicsit vallomásfélének érzem, ha felelni fogok. Mert az ismerősök azok tudják. Előttük nem titkolhatom. De mások előtt elhallgatom néha — óh, szó sincs hazugságról itt, mert ha kérdeznének, én őszintén felelnék, — hiszen a való helyzet elhallgatása nem jelent ugyanakkor mindig hazugságot is. De jó volna néha hallgatni és önmagunk előtt is meghamisítani kissé a helyzetet. Ha eszünkbe jutna és kérdeznének, azt felelném: igen, elvált asszony vagyok... Ha eszükbe jutna, de eddig csak egyetlen embernek jutott eszébe, soha másnak senkinek.

Nem seb ez bennem és nem fájdalom, amit titkolni és takargatni kell. De a legtöbb ember kérdéseinek zsilipje automatikus gépezetre van rákapcsolva. S az első kérdés után azonnal adódik a második: miért? Az ember ilyenkor elhallgat, hiszen legtöbbször nem tud konkrétumokat mondani. Hosszú mesébe nem foghat, mert mindent amúgysem mesélhet el. És ha elhallgatom a valóságot, az játék is néha. Játék magammal, mert hinni akarok önmagamban. Nem akarom bevallani magamnak, mint ahogy másnak sem, hogy az életem egyszer már nem sikerült.

Számolok azzal, hogy körülöttem világgégés van és az emberekben rettenet. Mégis építtek, akármennyire is benne van a tudatomban, hogy csak homokra és nem sziklára épül fel minden, ami felépül. De építtek, mert hiszek az életben, furcsa, agyon nem verhető, erős optimizmussal.

Az osztálysorsjáték május 18-iki húzásának eredménye

Fősorsjegyek: a 6.000.000 leies főnyereményt a 22010 számú sorsjegy nyerte.

4.000.000 leit nyert a 86488 számú sorsjegy.

1.000.000 leit nyertek: 1013, 4753, 46186, 49239, 51372, 52943, 54767, 59208, 69375, 70685, 75107, 75870, 94008, 99071 számú sorsjegyek.

8.000 leit kapnak a következő végződésű sorsjegyek tulajdonosai: 037, 110, 438, 476, 545, 700, 791, 843, 945, 971.

Melléksorsjegyek: 100.000 leiel az alábbi számokat húzták ki: 123421, 139801, 175249, 213166, 222798, 242749, 243065, 249851, 274773, 278516, 259313, 290616, 291962, 295433, 362222, 372697, 403727, 409875, 440273, 473108.

Végül a 133 és 316-es végződésű sorsjegyek 5000 leit nyertek.

Megyek előre és igyekszem vissza nem nézni többet. Már alig emlékszem reá, hogy tulajdonképpen mit is hagytam el a hátam megett.

Emberekhez járok, könyveket olvasok, színdarabokat nézek. Valaki mindig akad, akivel megbeszélhetem ezeket és ha átéléseim csak magamnak maradnak, akkor egyedül emészttem meg azokat. Megyek az uccán, hirtelen ötletekkel határozok az időm felől, amellyel szabadon rendelkezem, mert nem tartozom senkihez. Plakátokat nézek és hirtelen elhatározom, hogy bizonyos előadásra, vagy hangversenyre elmegyek. Nem megyek el, sohasem megyek el, de éppen úgy el is mehetnék. Járom a neonfényes esti Bucurestit egészen egyedül a tömegben, de nem érzem sokszor ezt a magam egyedüliségét. Kikerülök a tömeget, de a tavasz-szagú estékben jólesően gondolok rá, hogy ennek a tömegnek magam is egyede vagyok.

A Dallos koncerttérteremben előadás van. Arra járok és benézek. A francia kör tartja az előadást a francia forradalom moralistájáról: Joubertől. Az előadó hangja kissé halk, valahogy nem fogja át a termet, vagy talán itt kellett volna lennem már a kezdetén, nem tud érdeklődést kelteni bennem. A közönség sokkal jobban

érdekel. Valósággal izgat, hogy ez a sok ember, mit gondol. Kislányok, fiatal diákok, szemüveggel és sok pattanással, de meglett embereket is látok és addig forgatom a fejemet, amíg néhány teljesen ős koponyát is felfedezek. Békésen ülnek, mintha iskolapadokban ülnének és nem érzik rajtuk semmi izgalom abból, ami a falon túl van.

Én nem birom ki sokáig. Elmegyek. Az ajtó előtt valaki őrt áll. Megkérdezi kis csodálkozással: már vége? Nem, de nincs időm várni. Kicsit rosszalóan csóválja a fejét. Nem tudom, de nem is próbálom megállapítani, hogy ez mi nek, vagy kinek szól.

Újra az uccán vagyok és tovább megyek. Az előadásból nem maradt meg bennem semmi, ami nem is nagy csoda. De nem fogom senkinek sem mondani, hogy az előadásból hallottam valamit, mert nincs miért mondjam. Egyszer volt valaha két év az életemben, amikor erről a félóráról valakinek beszámoltam volna. S most újra eszembe jut az ismeretlen levele: leány-e, vagy asszony? Nincs semmi, ami azt éreztetné, hogy elszakadtam a néhány év előtti életemtől, de négyszemkőzt önmagammal mindig úgy érzem, hogy vallomás, amit mondok és ezért azt felelem, szólítsuk egymást nyugateurópai nyelven: asszonyom... uram...

Sebő Renée

Színház

Operettbemutató és nagysikerű reprizek a Thalia jövő heti műsorán

Két hétig tart még a Thalia operettegyüttesének temesvári vendégjátéka és ezen idő alatt több bemutató, valamint világsikert aratott repriz szerepel a műsoron. Így a jövő héten kedden este kerül sor a Bombaüzlet című operettújdonosság bemutatására, amely a kétszeri rádióközvetítés alapján is nagysikerű darabnak mondható. Egy jó operettnak ne legyen más célja, mint három órán át szórakoztatni a közönséget. Ötletes szöveg, pazar táncok, modern, pattogó ritmusú muzsika, elsőrendű szereposztás és szép kiállítás azok a feltételek, amelyek biztosítják egy operett sikerét és mindez feltétlenül mondható a Bombaüzlet című operettre, amelyet kedden és szerdán este játszik az együttes és amely a jelek szerint itt is, mint mindenütt bombaüzlet a színház számára.

A kitünő repriz, amelyet a Thalia hoz, a Három a kislány. Schubert legszebb melódiai fognak felevenedni a Három a kislány előadásain, amelyet az operettegyüttes parádés előadásban újít fel. Városunk közönségének magas színvonalon álló zenei élete kivételes művészi élménnyel gazdagodik majd és a közönség legnagyobb rétegei ritka élvezetet kapnak a repriz révén. A darab felújítása pénteken este lesz.

HETI MŰSOR:

Május 19-én, vasárnap délután 3 órakor: Pusztai szerenád (Olcsó helyárrakkal.)

Május 19. vasárnap délután 6 órakor: Handabanda.

Május 19. vasárnap este: Román előadás.

Május 20. hétfőn este a Thalia operettegyüttes Detán játszik.

Május 21. kedden este 9 órakor: Bombaüzlet. (Nagysikerű operett bemutatója.)

Május 22. szerdán délután 4 órakor: Dörmögő Dörmötör (Gyermekelekedés olcsó helyárrakkal.)

Május 22. este 9 órakor: Bombaüzlet.

Május 23. csütörtök este 9 órakor: Pozsonyi lakodalom.

Május 24. péntek este 9 órakor: Három a kislány. (A legszebb Schubert-operett felújítása.)

Május 25. szombat délután 5 órakor: Aranymadár. (Olcsó helyárrakkal.)

Május 25. szombat este 9 órakor: Handabanda.

Május 26. vasárnap délután 6 órakor: Három a kislány.

Május 26. este 9 órakor: Piros bugyelláris. (Csepreghy Ferenc legszebb népszínműve.)

Tűzkereszttség című film egyik jelenete, mely azt ábrázolja, miként szállítják a nagy bombákat a repülőgéphez, hogy rászerezjék. A film a német hadsereg lengyelországi hadjáratáról készült.

JEGYZETT MÁR HADFELSZERELÉSI BÓNT?

= KÖZGAZDASÁG =

Hatósági intézkedések a jövő téli tűzifaellátás zavartalan biztosítása érdekében

Temesvár tűzifaellátása érdekében tudvalevőleg a városi hatóság rendeletet adott ki, melynek értelmében a fakereskedők szeptember elsejéig gondoskodjanak a város téli szükségletét fedező tűzifa beszerzéséről. Ebben a kérdésben most értekezlet volt a királyi helytartóságon, mivel Marta Alexandru dr. királyi helytartó szintén azon van, hogy

a lakosság tűzifaellátása hiányt ne szenvedjen.

Az értekezleten jelen volt a helytartón kívül Ciupe Gheorghe dr. helytartósági vezértitkár, Daminescu Octavian dr. szolgálati főnök, mint előadó, Baran Coriolan dr. főpolgármester, Giurcaneanu Ed. kamarai elnök, Fratila Ioan kamarai vezető titkár, Besa Cornel képviselő, a Kereskedelmi Testületek Szövetségének elnöke, Dragan Körner József dr. szövetségi vezető titkár, Severineanu kerületi vasútigazgató, Ionescu Zaharie, a fakereskedők szakosztályának elnöke, továbbá a közgazdasági élet még számos képviselője.

Daminescu Octavian dr. előadó ismertette a faellátás biztosítása érdekében eddig tett lépéseket és utalt arra, hogy a királyi helytartóság öt vármegyéből érkezett jelentések szerint csak

két vármegye szükséglete nincsen biztosítva és pedig Temes és Arad megyéé.

Ezen két megye ellátására szükséges famennyiség is ki van már termelve a különböző erdővállalatoknál, csupán a vasúti állomásokra való szállításról kell gondoskodni. Az értekezlet megállapította azokat a feltételeket, amelyek mellett ezen famennyiségek a temesvári fakereskedők részére hozzáférhetőek volnának. Ionescu Zaharia a fakereskedők hiteligényeinek támogatását, valamint a szükséges vasúti kocsik rendelkezésre bocsátását kérte. Az értekezlet erre felkérte Se-

verineanu vasútigazgatót, hogy a faellátás zavartalan és idejében való lebonyolítása érdekében a vasút részéről tegye meg a megfelelő intézkedéseket.

Ionescu Zahariat pedig felkérték, állítson össze kimutatást azokról a famennyiségekről, amelyeket a szakosztályhoz tartozó fakereskedők a termelőktől már megvásároltak és a különböző állomásokon már rendelkezésre is állanak, hogy így ezen famennyiség elszállítására szükséges vagonokat mielőbb meg lehessen kapni. Az érdekelteket ma, vasárnap délelőtt tizenegy órára a Kereskedelmi Testületek Szövetsége helyiségeibe megbeszélésre hívták össze, amikor is sorjában bemondják a termelőktől általuk már lekötött és elszállításra váró tűzifamennyiségeket. Szóba került az értekezleten az is, hogy

a vasúti kedvezményes szállítási tarifát augusztus végéig hosszabbítsák meg és így a beszerzést ezzel is megkönnyítsék. Szükségesnek mutatkozott továbbá a tűzifa árának a pontos megállapítása is, mert a termelő csak abban az esetben fog a kereskedőknek kezére járni, ha megfelelően kalkulált ár mellett adhatja el a vasúti állomásról számítva a tűzifát.

A helytartósági értekezleten folytatólagosan tárgyalták még a helytartóság mellett felállítandó gazdasági hivatal kérdését is. A nemzetgazdasági minisztérium ugyanis a helytartóságok területén a szükségleteket megállapító és a rendelkezésre álló árúkat arányosan elosztó szervet kíván létesíteni. Ezzel kapcsolatban a mostani értekezlet úgy határozott, hogy csupán egy tanácsadó szervnek a létesítését javasolja. A külön hivatal helyettesítő tanácsadó szervben helyet foglalnának a közigazgatási élet hivatalos tényezőin kívül a kereskedelmi és ipari társadalom elismert szakfőnökei és az érdektettek vezetői.

Pénzügyi határidők:

MAJUS 25.:

Nyersolaj fogyasztási adójának befizetése.

MAJUS 31.:

A negyedévi adó 5 százalékos kedvezményével való fizetése.

JÚNIUS 2.:

Lakbérleti szerződések illetéke.

JÚNIUS 10.:

Kereskedelmi könyvek lapjai utáni pótbélyeg (laponként 1 leu) befizetése.

JÚNIUS 15.:

Az 1939 évi rendkívüli jövedelemre vonatkozó kimutatás.

A kereskedelmi és ipari adóamnesztia alapján az évi adó százalékanak befizetése.

Kérvény a kereskedelmi és ipari adóamnesztia igénybevételére.

= Erdély gazdasági ereje. Bucarestből írják: A királyi helytartóságok mellett létesített közigazgatási tanulmányi bizottságok már eddig is bebizonyították hasznos voltukat. A bizottságok munkájának nyomán a hegyeken túli tartomány gazdasági életére vonatkozóan fontos statisztikák készültek. Ime néhány példa: 1914-ben Kolozsvárott 35 millió lei értékű tőke volt befektetve, most ez az összeg eléri a 830 millió leit. De ugyanilyen ütemű előrehaladás észlelhető Szamos tartomány többi városainál. Biharmegyében a befektetett ipari tőke 260 százalékkal, Szatmármegyében 300 százalékkal, Máramaros megyében 100 százalékkal gyarapodott 1914 óta. A világháború előtt Kolozsvárott húsz pénzintézet működött, míg most 36 ilyen intézmény van, 3 milliárd 200 millió leivel rendelkező tőkével. Ebből az összegből 2 és fél milliárd leit tesz ki a magyar érdekeltségű pénzintézetek tőkeállománya. A fenti adatok minden megjegyzés helyett beszélnek. Eleget ahhoz, hogy Erdély felvirágzásáról tiszta képet alkothassunk magunknak.

= A mészárosok nőtlenségi adója. Mint ismeretes egyes helyeken a mészárosok egyenes adójukat a vágóhidon levágott marhák után fizetik le. Így tehát nem szerepelnek a pénzügyigazgatóságok matrikójában. A pénzügyminiszter ennek folytán úgy intézkedett, hogy a nőtlenségi adó alá eső mészárosok adóját — a jövedelmi adó 2 százalékat — a vágóhidakon működő pénzügyi közegek az egyenes adó beszédésével egyidejűleg állapítsák meg és szedjék be.

= 338 millió lei a Telefontársaság múltévi nyeresége. A Telefontársaság, S.A.R. de Telefoane, ez-évi rendes közgyűlést május 30-án tartja meg. Az 1939. évi mérlegében 1 milliárd 650 millió lei részvénytőke és 3 millió 107.315 lei tartalékalap mellett 338 millió 425.068 lei nyereséget mutat ki, ami a tőkének 20 százalékos jövedelmezőségének felel meg. Mivel az előző évekről még 860 millió lei fel nem osztott nyereség is szerepel a mérlegben, a nyereségegyenlege ezzel 1 milliárd 199 millió lei. A mérlegben az eddigi investíciók értéke 3 milliárd 782 millió leivel szerepel, amelyből eddig 375 milliót amortizáltak.

= Országos rendelkezés a kiskereskedők listeladása tárgyában. A kivetési pénzügyigazgatóságokhoz távirati rendelkezés érkezett a kerületi pénzügyi vezérfelügyelőségtől, amely táviratban közli, hogy ezentul a pénzügyigazgatóság nem köteles az említett kiskereskedői listeladásokról szabadforgalmi bizonyítványt kiállítani. Ennek következtében a kiskereskedők nem kötelesek naponta jelentkezni az összesített számlákkal a pénzügyigazgatóságon. Ugyanakkor lényeges könnyítés az is, hogy az esti összesített számlák, amelyeket változatlanul el kell készíteni a jövőben is, mentesülnek a bélyegilleték alól, tekintettel arra, hogy csupán „proforma” számlákról van szó és ezeket a számlákat csak havonta egyszer kell bemutatni ellenőrzés végett a pénzügyigazgatóságon. Az ellenőrzések időpontját a pénzügyigazgatóság később közli az érdekeltekkel. Hangsúlyozza a rendelkezés, hogy a listeladások esetében a kiskereskedők változatlanul kötelesek fizetési jegyzékeket adni. Ez alól egy régebbi intézkedés értelmében csak azon falusi kiskereskedők mentesülnek, akik egy személynek öt kilónál több listet nem adnak el. A listeladásokról szóló fizetési jegyzékek bélyegmentesek.

= Nincs elég bab forgalomban. A kereskedők a hatóságoknak az ország különböző részében jelentették, hogy áruhiány miatt nem képesek a közönség babszükségletét kielégíteni. Egyes helyen azt kérték, hogy a szövetkezetek bocsájtják a forgalom rendelkezésére készleteiket és ilyen értelmű beadvány érkezett a közellátási kormánybiztossághoz is.

A katonai szolgálatra behívottak járandóságai

Amint a Népközösség Ipari Alosztályának jogvédő irodájához tanácsért fordulók panaszaikból kitűnik, a nagyközönség a mai napig sincs tájékozódva a katonai szolgálatra behívottak törvényes járandóságai felől, munkaadóikkal szemben. Szükségesnek látom tehát, az alábbi rövid felvilágosítást közreadni.

A legutóbb, folyó év január 11-én a Hivatalos Lap 1. számában megjelent minisztertanácsi napló a következőképpen szabályozza a behívottak járandóságait és a munkaadók kötelezettségeit a behívás tartama alatt:

Az említett rendelkezés, miután megállapítja, hogy csak a magánvállalatok alkalmazottjaira vonatkozik, tekintet nélkül annak jogi jellegére, azaz, hogy egyéni, vagy társas cég, részvény-, közkereseti-, határolt felelősségű társaság, vagy szövetkezet-e, stb. stb., kimondja, hogy a vállalat vezetője (tulajdonosa)

a behívás tényét nem tekintheti jogos indoknak a behívott alkalmazott egyéni munkaszerződésének felmondására.

Azon feltétel alatt, hogy az illető vállalat: a) tovább működik és b) legalább öt alkalmazottal bír, behívott alkalmazottjának joga van úgy a katonai rangjának megfelelő egész zsoldhoz, mint fizetésének felerészéhez, ha

- 1) legalább két évi szolgálata van és
- 2) házas, vagy családfenntartó.

Amennyiben azonban a behívott nem tud eleget tenni a fenti követelményeknek, de legalább hatheti szolgálata van a vállalatnál, úgy csak az első hét napra szóló, de teljes fizetéséhez van joga.

A behívott azonban, csak egy ízben gyakorolhatja a fenti jogát munkaadójával szemben ugyanazon év folyamán, tekintet nélkül arra, hogy esetleg többször is be volt hívva.

Ha az alkalmazott, mint tartalékos tiszt van be-

hívva és több időre, mint 30 nap, úgy a 20-ik naptól kezdve joga van választani a rangjának megfelelő zsold és fizetésének felerésze között. Amennyiben a zsoldot választja, az illető vállalat köteles a behívott fizetésének felét a kincstárhoz havonként befizetni, úgy, amint azt az 1939. május 8-iki törvény 4. paragrafusa előírja. Ha azonban a behívott nem tartalékos tiszt, azaz legénységi állománybeli őrmesterig bezárva, úgy joga van úgy a teljes zsoldjához, mint fizetésének feléhez, mely akár a saját, akár megbízottjának kezéhez fizetendő.

Meghatározott időre kötött egyéni munkaszerződés esetében, a vállalat fent megállapított kötelezettségei a szerződés lejártakor megszűnnek.

A behívás megszűntekor az alkalmazott visszalép állásába. Amennyiben a vállalat a behívott helyettesítése végett valakivel munkaszerződést kötött, a behívott visszatérte ezen szerződés felmondására törvényes indokként szolgál.

A fenti rendelkezés visszamenő hatállyal bír 1939. március 15-ig és hatályon kívül helyezi az idevonatkozó 1939. május 8-iki törvény, a munkatörvény 60. és 81. paragrafusainak és a betegsegélyző törvény 44. paragrafusának rendelkezéseit és a jelenben egyedül irányadó.

Dr. Jancsó Albert.

= A bányatermékek fogyasztási illetéke. A petróleum, cement és bányatermékek fogyasztási illetékét április 1-én felemelték. A minisztérium értesítése szerint főleg a bányáipar körében sokan nem tettek eleget a készletbejelentési kötelezettségnek és ezek ügyében a pénzügyminiszteri körrendelet szerint a vámtarifa 1095—1183, 1190—1221 és 1230—1323 szakaszaiban foglalt áruk is fogyasztási illeték alá esnek, tekintet nélkül arra, hogy belföldön készült vagy importált áruval van szó. A minisztérium utasította a pénzügyi közegeket, hogy a megfelelő esetekben jegyzőkönyvet vegyenek fel,

A közvetett adókra is kiterjesztik az adóamnesztiát

Megírtuk, hogy a pénzügyminisztérium bizottságot nevezett ki az adóamnesztiának a közvetett adókra való kiterjesztésére. A bizottság, most kezdte meg a törvénytervezet megszüvegezését. Általános elvként kimondották, hogy az adóamnesztiát mindenféle adóra alkalmazzák. Eppen úgy, mint a kereskedelmi és ipari jövedelmek eltitkolása esetében az április 1-i amnesztia törvény előírja, hogy az amnesztiát a mostani kincstári évre átvitt adók összegének 50 százalékal kell megváltani, a törvény-

szerkesztő bizottság a közvetett adónemeknél is 10-15 százalék között váltakozó megváltási összeget állapított meg. Az eltitkolt jövedelem után esedékes adó megfelelő megváltási százaléknak kifizetésével az érdekelteket, aki az adóeltitkolást elkövette, később megállapítandó határidőig mentesíti mindenféle ellenőrzés alól az elmúlt kincstári évekre visszamenőleg. A tervezetet a bizottság rövidesen bemutatja Constantinescu pénzügyminiszternek.

A Magyar Gazdasági Egylet közleménye

A legelőkről és rétekről

A hasznosított állattenyésztés egyik legfőbb feltétele a jó legelő és az elsőrendű minőségű gyepszénát biztosító rét.

A nyári legeltetés az állatok tartását egyszerűbbé és olcsóbbá teszi, mint ha állandóan mesterséges takarmányokon tartanók őket. Elmaradnak a felhasználott takarmány betakarítási költségei és azok az értékvesztések, amelyek a lekaszált szarvas takarmányt a kedvezőtlen időjárás, a betakarítási munkák és az elraktározás hiányosságai miatt megrontják. A legelő jószág mindig friss, teljesértékű, egészséges táplálékot kap, de ezenfelül állandó mozgást végez, hozzászokik a meleghez és hideghez, amiáltal csontozata, izomzata megerősödik, egész szervezeté edzetté válik. A növények korában jó legelőn tartott állat egész további életére kiható szerkezeti frissességet, ellenállóképeséget kap.

De hogy a legeltetés mindezeket a jó hatásokat csakugyan meg is tudja adni állatainak, nekünk is hozzá kell adnunk a magunk szaktudását és munkáját.

Az elhanyagolt és rendszertelenül használt legelő leromlik, elgazosodik. Az állandóan tipratott, legeltetett növények, bármennyire ellenálló is legyenek, mégsem fejlődhetnek úgy, mintha nyugalmi időszakokat adnának nekik, ami alatt új erőre kapva, megnöhetnek. Ezért helytelen az a szokás, hogy a közlegelőket nap-nap után a község mindenféle állatjával megjárassuk. Az ilyen túlterhelt legelők hamarabb felmondják a szolgálatot, mint azok, amelyeket több, lehetőleg négy szakaszra felosztva, úgy legeltetünk, hogy egyszerre csak egy részen jár a jószág és amikor azt legelte, akkor engedjük a másik részre. Így legelőnk háromnegyed része több hétig zavartalanul fejlődik és jóval nagyobb tömegű füvet termel, mintha ilyen pihenője nem volna.

Igaz, hogy vannak olyan keskeny, hosszúra nyúló legelők is, amelyeken ez a rendszer nem va-

lósítható meg. De ezeket is legalább két részre kellene osztani, olyan keskenyre szabva azt az utat, amelyen az állatoknak minden nap végig kell menniük, amennyire csak lehet.

Ügyelni kell továbbá arra, hogy esős időben a mélyebb területeket ne legeltessük, mert ilyenkor a lágy talaj tipratásával tönkretesszük a jobbfejta növényeket és az értéktelen legelőgyomok elhatalmasodását segítjük elő.

Ügyelni kell arra is, hogy a sertések ne túrhasásk fel az egész legelőnket. Erre a célra a terület leggyengébb részeit kell kijelölni. Amikor más területeken kell a sertéseket áthajtani, gyorsítottassuk meg a menetet, hogy ne maradjon idejük a túrára.

A legelőn elszaporodni kezdő gyomok és bokrok irtására szorítsuk rá a pásztorokat. De sok esetben ez a feladat oly sok munkát kíván, hogy segítséget kell melléjük adnunk.

Ennek a gyomirtásnak a legelő nagy téli pihenője alatt sem szabad szünetelnie. Ilyenkor több ráérő idejük van a gazdáknak és egyesült erővel kirhatják a tuskéket és elégetésük után szétszórhatják a hamut, ezt a kitünő rétet és legelőtrágyát. A lakásunk fűtésénél kikerült hamufelesleget is ilyen módon használhatjuk fel legelőszertűben.

Ha a legelő egyes részeiről a jőféle füvek nagy részben kipusztultak, akkor ott a legelő megújításáról kell gondoskodnunk. Az ilyen területeket 1-2 évig szántónak használjuk — ha ugyan a hely fekvése, nedvességi állapota ezt megengedi — és azután arravaló fűmagvak és herefélék keverékével kell bevetnünk. Az első évben kaszálónak használjuk az új füvesítést és csak amikor megerősödött és kellőképpen megsűrűsödött, bocsátjuk rá az állatokat.

A legelők fontos felszerelési tárgyai a bővízü kutakkal, elegendő férőhelyet adó vályúkkal és jó nagy árnyékos helyet nyújtó facsoportokkal ellátott delelőhelyek, amelyeken az állatok a legnagyobb hőség idején lepihenhetnek.

De nincsen az a legelő, amely a legeltetési idény alatt mindvégig egyforma bőséggel látná el az állatok takarmány szükségletét. A mi éghajlatunk alatt rendszerint két jó legeltetési időszak van: a tavasz, nyáreleji és — elegendő csapadékot feltételezve — a nyárutói és őszi. Alig van olyan esztendő, amely-

ben nyár közepén nagy fennakadás ne állna be a legelő hozamában. Ilyenkor csak „pipálni jár ki a csorda a legelőre” — mondják az öreg pásztorok. És az állattartó gazdáknak elő kell venniük a szántóföldről betakarított zöld vagy száraz takarmányt, sőt még néha az abrakhoz is hozzá kell nyúlniuk, ha azt akarják, hogy növényállataik fejlődése meg ne álljon, teheneik teje el ne apadjon. Az állattartásban a koplaltatás történjék az istállóban vagy legelőn — mindig a legdrágább módja a takarmányozásnak. A növényállat fejlődésében nem szabad megállásnak, még kevésbé visszaesésnek beállania. Az ilyen hibák helyrehozása sok pénzbe, munkába kerül, sőt némelykor még ezen az áron sem valósítható meg.

A legelő szerepét az állattartásban a tél folyamán a rét veszi át. Mindazokat a táplálkozási és egészségügyi hatásokat, amelyeket nyáron a legelő ad meg, az istállózott állatok a jó réti széna útján kapják meg. Igaz, hogy a szénát a szántóföldön termelt takarmányok nagyrésztben pótolhatják, de teljesen feleslegessé nem tehetik az állattartás egyes ágaiban: a csikónevelésben, szarvasmarhanévelésben és juhászatban.

A jó gyepszénatermelés előfeltételei: a jőféle fű- és herefajta növényekből álló rét, az idejében való kaszálás, a gyorsan végzett, szakszerű szárítás, amely meg tudja védeni a szénát az esti harmat és a túl sokáig tartó napsütés minőségét gyengítő hatásától, végül a gondos elraktározás. Ennek legelőkétesebb módja a fedett helyen való eltevés, de a jól rakott, szalmával bőven letakart kazal vagy boglya is meg tudja óvni a szénát a beázásból eredő romlásától. Amikor az ilyen kazalt vagy boglyát megvágjuk, ügyelni kell arra, hogy a megbontott részt az eső, hó be ne áztassa és ezért a szalmatakarót ilyenkor se sajnáljuk rátenni erre a részre, nehogy a sok fáradsággal betakarított széna a felhasználás előtti utolsó órákban veszítsen ízletességéből és tápértékéből.

A réteket szárazabb vidékeken csak egyszer, máshol kétszer szokták lekaszálni és ezután rendszerint legeltetik őket. Ezzel a legeltetéssel ugyanazokra kell vigyázni, amikre a legelőknél, sőt a rét növényzete még kényesebb a túlságos tipratás és a lágy talajon történő legeltetés iránt. A téli pihenőt természetesen a rét még inkább megkívánja. Értelmetlen könnyelműség ezért a vidékünk némely községeiben lábrakapott az a szokás, hogy a legelőtársulatok vezetőségei nevetségesen csekély pénzért bérbeadják hetekre, sőt hónapokra tél idején a közlegelőket azoknak az idegenből jövő kóbor juhászoknak, akik olyan területeken borotváltatják kopaszra a szerencsétlen legelőket, amelyeken maguknak a tulajdonos gazdáknak is tilos tél idején büntetés terhe alatt a legeltetés. Ennek a már túrhetetlenné válni kezdő visszaélésnek remélhetőleg mezőgazdasági kamaránk erélyes fellépése mostantól kezdve véget fog vetni.

A rétek még inkább megkívánják a rendszeres ápolást: a tavaszi boronálást, a gyomlálást, szükség esetén a felújítást, mint a legelők.

A VASUT NYÁRI MENETRENDJE

ÉRVÉNYES 1940 MÁJUS 19-TŐL

Vonat indulása a józsefvárosi pályaudvarról

Arad Nagyváradig sz. v.	1.20	Jámra, Oravicára, elágazás Lieblingre m. v.	13.58
Aradra motor	4.50	Zsombolyára személyvonat	1.30
Aradra motor	6.20	Zsombolyára motorvonat	5.38
Aradra (csatlakozás Budapestre) Nagyváradig sz. v.	8.30	Zsombolyára személyvonat	7.40
Aradra motor	10.25	Zsombolyára személyvonat	13.33
Aradra Nagyváradig gy. v.	12.10	Zsombolyára személyvonat	18.26
Aradra Nagyváradig sz. v.	14.49	Zsombolyára rapid	19.44
Aradra csatlakozással Budapestre sz. v.	16.27	Jánosfüldre motorvonat	8.35
Aradra Nagyváradig sz. v.	19.50	Jánosfüldre motorvonat	14.54
Aradra motorvonat	22.10	Jánosfüldre személyvonat	19.54
Bucurestire rapid	8.00	Radnára motorvonat	5.00
Bucurestire rapid	12.15	Radnára sz. v. szükség esetén	5.56
Bucurestire személyvonat	13.15	Radnára motorvonat	10.50
Bucurestire gyorsvonat	21.45	Radnára motorvonat	14.27
Turnu-Severinre személyvonat	9.55	Radnára motorvonat	18.55
Turnu-Severinre személyvonat	18.00	Gyarmatára sz. v. hétköznap	16.30
Turnu-Severinre személyvonat	0.00	Gyarmatára személyvonat	18.28
Karánsebesre motorvonat	4.00	Resicára sz. v. elágazás Gyér, Versec, Oravica felé	7.30
Lugosra motorvonat	5.40	Resicára motor, elágazás Gyérre	11.25
Buziásra motorvonat	5.20	Resicára sz. v. elágazás Gyér, Liebling, Bázias felé	16.05
Buziásra motorvonat	9.40	Resicára motor elágazás Oravicára	20.06
Buziásra személyvonat jun. 15-szept. 15.	11.35	Moravicára motorvonat elágazás Lieblingre	5.45
Buziásra motorvonat	8.20	Moravicára Versecig motor	13.37
Buziásra motorvonat	14.40	Moravicára Belgrádig elágazás Gyérre személyvonat	19.42
Buziásra motorvonat	18.10	Valkányra motor	7.52
Csanádra Nyerőig motorvonat	8.15	Valkányra motor	13.45
Zsombolyára Lovrinon át motor	11.38	Valkányra személyvonat	17.42
Csanádra Nyerőig motorvonat	14.28		
Csanádra Nyerőig személyvonat	18.02		
Keresztesre motorvonat	7.57		
Keresztesre motorvonat	13.22		
Keresztesre személyvonat	18.05		

Vonatok érkezése a józsefvárosi pályaudvarra

Aradról motor	2.20	Jámról, Oravicáról, Lieblingről motorvonat	17.27
Aradról, Nagyváradról sz. v.	7.20	Zsebelyről, Lieblingről, Gyérről motorvonat	21.19
Aradról személyvonat	9.30	Zsombolyáról személyvonat	7.38
Aradról, Budapestről, Nagyváradról személyvonat	12.48	Zsombolyáról személyvonat	9.48
Aradról, Nagyváradról gyorsv.	14.25	Zsombolyáról rapid	12.01
Aradról motor	15.50	Zsombolyáról személyvonat	16.03
Aradról motor	17.40	Zsombolyáról sz. v.	21.28
Aradról, Nagyváradról, Budapestről sz. v.	19.25	Jánosfüldről sz. v.	6.30
Aradról motor	21.35	Jánosfüldről motor	12.50
Aradról, Nagyváradról sz. v. Budapestre gyorsvonat	22.50	Jánosfüldről motor	18.20
Bucurestiből gyorsvonat	7.15	Radnáról motor	7.23
Bucurestiből személyvonat	14.45	Radnáról motor	13.10
Bucurestiből rapid	19.30	Radnáról motor	16.02
Bucurestiből rapid	23.40	Radnáról sz. v. szükség szerint	20.27
Turnu-Severinről személyvonat	5.30	Radnáról motor	21.24
Turnu-Severinről személyvonat	9.10	Gyarmatáról sz. v. hétköznap	6.53
Turnu-Severinről személyvonat	22.32	Gyarmatáról sz. v. hétköznapokon szükség esetén	6.13
Karánsebesről motor	13.30	Gyarmatáról motorvonat	17.28
Lugosról motor	21.12	Resicáról, Oravicáról, Báziasról, Gyérről személyvonat	7.07
Buziásról motor	7.28	Resicáról, Oravicáról motor	10.47
Buziásról motor	11.53	Resicáról Oravicáról, Versecről, Gyérről, Lieblingről sz. v.	20.04
Buziásról motor	14.16	Resicáról, Oravicáról motor	22.55
Buziásról motor	17.16	Moravicáról, Lieblingről motor	8.42
Buziásról sz. v. jun. 15-szept. 15.	19.40	Moravicáról, Belgrádról, Gyérről személyvonat	11.10
Buziásról motor	21.40	Moravicáról, Versecről, Gyérről, Lieblingről motor	16.54
Nyerőről Csanádon át motor	6.40	Valkányról személyvonat	7.00
Zsombolyáról Lovrinon át mot.	10.55	Valkányról motor	13.27
Nyerőről Csanádon át motor	13.05	Valkányról motor	20.31
Zsombolyáról Lovrinon át mot.	17.00		
Nyerőről Csanádon át motor	19.59		
Keresztesről személyvonat	6.56		
Keresztesről motor	12.12		
Keresztesről motor	17.47		

— A banati gabonaárak. A temesvári piacon a gabonaárak a következők: Búza 600 lei, tengeri, 560, zab 600, tökmag 1500, napraforgómag 850 lei. Az árak lemorzsolódnak, a piac csendes, üzletkötés alig van.

(=) **Ösöklendő irányzat a búzaáraknál.** A helytartóság mellett működő árelenőrző bizottság Ciupe Gheorghe dr. vezérttkár elnökségével tartott ülésén jóváhagyták különböző községek maximális árait. Megállapították, hogy a búzaáraknál csökkenő irányzat mutatkozik, amennyiben két hét előtt egy vagon múza még 75.000 leibe került, ma pedig az ár 60.000 lei.

(=) **A hivatalos devizaárfolyamok.** A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai a következők: (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti) 107% felárral: angol font 851.80—873.13, dollár 211.65—216.95, svájci frank 45.23—46.37, holland forint 112.40—115.20, palesztinai font 852.84—874.16, egyiptomi font 873.54—895.38, belgas 35.09—36.02. Devizák 38% felárral: angol font 567.87—582.08, svájci frank 30.15—30.91, francia frank 3.24—3.31, márka 49—50, olasz líra 7.17, (felár nélkül) pengő 26.50—27, (felár nélkül) cseh korona 4.68—4.77, dinár 2.98—3.05. (felár nélkül) török líra 92.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJSZAKAI SZOLGÁLATA:

Vasárnap, május 19-én a következő gyógyszer-tárak tartanak éjszakai szolgálatot:

Belvárosban az Alba Iulia utcában levő K u n gyógyszer-tár.

Gyárvárosban a 3 August úton levő Löw gyógyszer-tár és a Petru Maior téren levő Meiszner gyógyszer-tár.

Erzsébetvárosban a Lahovary téren levő Cris-tea gyógyszer-tár.

Józsefvárosban a Bratianu ucca sarkán levő Craciun gyógyszer-tár.

Mehalában a Corvin gyógyszer-tár és Újkisodán Panajoth Ernő gyógyszer-tára állandó éjszakai szolgálatot tartanak.

Hétfőn, május 20-án a következő gyógyszer-tárak tartanak éjszakai szolgálatot:

Belvárosban a Str. 10. Mai 5 szám alatt levő Blumberg gyógyszer-tár.

Gyárvárosban a Maresal Joffre utcában levő Schul gyógyszer-tár.

Erzsébetvárosban a Carol úton levő Keller gyógyszer-tár.

Józsefvárosban a Bratianu utcában levő Diana gyógyszer-tár.

Mehalában a Corvin gyógyszer-tár és Újkisodán Panajoth Ernő gyógyszer-tára állandó éjszakai szolgálatot tartanak.

TENGEREK RABJA

43—44

Irtta: RÉVAY GÉZA

A Déli Hírlap eredeti regénye.

Utánnyomás tilos.

A Star-on nem értették László elszontyolodottságát, pedig kérdezték erősen, Fersen kapitány órákat töltött el vele, hogy kiszedjen belőle valamit, de hiába.

Az Angelica tragikus vége, mintha még jobban siettetten volna sorsának fordulását, most már teljes bizonyossággal tudta, hogy Antwerpenben kiszáll és lemarad a hajóról.

Meg is mondta Fersennek és a kapitány kénytelen-kelletlen beleharapott a savanyu almába.

Csupa izgalom és várakozás volt az ut hátra-levő néhány napja. A nyári melegben fürdő német partokat kerekre nyitva szemmel csodálta. Később meg mintha fata morganak játszottak volna vele úgy csodálta az egyhanguan forgó szélmalomokat és a parti dűnák kövérzöld füvén legelő teheneiket. Néhol szürkés-sárgára festette a tengert a beléjeömlő folyók, patakok vize, másutt meg hófehérre tarajosodó hullámok törtek meg a bujkáló zátonyok kikkantó fejein.

A Schelde bejáratánál ujjongva nézegetett körül, — mintha hazamenne!

Keményen lekezelt Fersen kapitánnyal, az emberekkel aztán ment. Visszanézés és visszavágás nélkül.

A pénztárcája nem nyújtott valami tulságosan vigasztaló látványt. Jócsomó pénzt hazaküldött és már a kiszállást követő napon rövidre fogta a gyep-lőt, nehogy tovább nyújtózzon mint ameddig a tatarója ér.

De azért nem állhatta meg, hogy el ne menjen a Horgony-bárba.

Nem azzal a furesán zakatoló szívvel kopogott most a régi kőveken, mint mikor hónapokkal ezelőtt erre járt, nem is várt találkozásra, nem is gondolt arra, hogy itt most fordulhat az élete valamire...

El volt készülve rá, hogy rosszat fog hallani, talán a legrosszabbat, amit lányról hallani lehet...

SPORTESEMÉNYEK

A keddi nagy mérkőzés

Hatalmas érdeklődés nyilvánul meg május 21-én kedden délután Temesvárott lejátszásra kerülő Magyarország B. válogatott — Nyugati Liga mérkőzés iránt. Az érdeklődés nemcsak helyi jellegű, mert erdélyi városokból is tömegesen jönnek majd erre a ritka sportélményre. A bucarestii mérkőzésen kívül

Temesvárott lejátszásra kerülő mérkőzés is nagy feladat elé állítja a magyarországi B. válogatottat. A Nyugati Liga vezetősége természetesen mindent elkövet, hogy a magyar csapat ellen minél erősebb együttest állítson ki. A temesvári mérkőzést jugoszláv bíró vezeti le.

Chinezul—Minerul B. liga mérkőzés

A Chinezul Ilsa csapata ma, vasárnap délután játssza le utolsó bajnoki mérkőzését a Minerul kitűnő együttese ellen. A mérkőzés sorsdöntő jelentőséggel bír a Chinezul számára. Az őszi mérkőzésen a Minerul 1:0 arányban vereséget mért a Chinezulra és így érthető, hogy a temesvári csapat most minden áron győzni akar. Fokozza az érdeklődést az is, hogy ismert temesvári játékosok is szerepelnek a Minerul csapatában. Hir szerint félhat órákor a Banatul-pályán kezdődő bajnoki mérkőzés előtt válogatott triálmérkőzés lesz. A triálon azokat a játékosokat próbálják ki, akik a keddi válogatott mérkőzésen számbajöhetnek.

Ezenkívül ma, vasárnap kerületi bajnoki mérkőzés is lesz és pedig: Első osztályban Politechnica — Patria, a Politechnica pályán, d. u. 5 órákor. Ifjúsági bajnokság lesz: Fratelia—Banatul délelőtt fél-tizenegy órákor a Banatul pályán és CAMT — Chinezul délután fél-négy órákor a Banatul pályán.

A német bajnokság eredményei. A háboru ellenére a Német Birodalomban tovább folytatják a bajnoki küzdelmeket. A legutóbbi bajnoki forduló alkalmával a következő eredmények adódtak: Rapid—NS Graslitz 7:3 (3:0), Emsbüttler—Hamburges SV 6:0 (4:0), Stuttgarter Kickers — SV Waldhof 1:0 (0:0), SV Jena — Königsberg 5:2 (2:0), Fortuna Düsseldorf—Blan Weisz 4:0 (0:0).

Kék-fekete színű mezben játszik a román válogatott Budapesten. A román szövetség részéről közölték a magyar szövetséggel, hogy a román válogatott csapat kék-fekete mezben játszik a magyar fővárosban. Az ifjúsági válogatott viszont fehér trikóban és fehér nadrágban, valamint fekete harisnyában szerepel Budapesten.

Jó eredmények a MAC atletikai versenyén

Az eredmények: 100 m: 1. Gyenes MAC 11.3, 2. Bellágh MAC 11.6. 800 m: 1. Szabó MAC 1:58.2, 2. Simon BSzKRT 2:00.3. Súlylökés: 1. Németh BSzKRT 14.85, 2. Csányi MAC 14.40, 3. Darányi. 110 m. gát: 1. Szabó E. MAC 16.6, 2. Dombovári MAC 17.3. Magasugrás: 1. Zsuffka MAC 170, 2. Losonczy MAC 165. 5000 m: 1. Csaplár MAC 14:56.4, 2. Vajda BSzKRT 16:18.8. 400 m: 1. Héjjas dr. BSzKRT 54, 2. Istenes dr. MAC 54.1. Rudugrás: 1. Zsuffka MAC 380, 2. Füzési BSzKRT 330. 1500 m: 1. Iglói MAC 4:06.8, 2. Fülöp MAC 4.10. Gerelyvetés: 1. Várszegi MAC 62.25, 2. Medgyessy MAC 46.50. Távolugrás: 1. Somló MAC 663, 2. Zsakó MAC 620. Diszkoszvetés: 1. Németh MAC 41.10, 2. Darányi dr. MAC 41.00. Pontversenyben: 1. MAC 90 pont, 2. BSzKRT 49 pont.

Sporthírek mindenfelől

A magyar rádió közvetíti a magyar — román mérkőzést. A magyar fővárosban lebonyolításra kerülő román—magyar válogatott mérkőzést a magyar rádió 19.15 órákor közvetíteni fogja. Beszélő Pluhár István. A Duna Kupa mérkőzést az Üllői-úti pályán rendezik meg.

Budapesten állítják össze véglegesen a román ifjúsági csapatot. A román ifjúsági válogatottat csak Budapesten állítják össze véglegesen.

A Juventus legyőzte a Metalosport csapatát. A fővárosi Juventus legutóbb Metalosport együttesével mérte össze erejét és azt 7:3 arányban sikerült legyőznie. A gólokat Flamaropol (4) és Simkó (rug-ták).

de valahogy olyan józanul és hidegen tudta rakogatni magában a gondolatokat, szépen sorjában... csak a fontosakat, a lényegeseket hozva előtérbe... hogy maga is megdöbbent.

— Hát csak ennyi maradt volna? Hát néhány hónap így ki tudott gyomlálni mindent?... Hát ez volt az egész?

És a felelet... ott, a Fisch-plein közelében, csak nem akart jönni. Nem felelt a köszent, amely most is olyan elhagyottan álldogált a sarkon, mint legutóbb, nem felelt a gázlámpa és csökönyösen hallgattak az öreg falak is.

— Hát csak ennyi? — viszhangzott benne.

— Ennyi, — csendült a Horgony-bár csengője.

— Semmi, — nyikorogta az ajtó.

— Semmi, — mondta a küszöb és a korhadt padló is azt ropogta: — semmi... semmi!

Azt már észrevette a belépésnél, hogy a táblát, a világitó-táblát kicserélték, a felirat valamivel rövidebb lett, valamivel modernebb, rövidebb csak ennyi volt rajta:

„A ZONGORÁNÁL OSZKAR”

A Patron összecsapkodta a tenyerét örömeiben, szaladt a tokjai borért... régi nagy heje-huják rémlettek fel előtte, azt hitte, most is nagy dinom-dánom lesz a László látogatásából.

Kicsit megcsappant a jókedve, mikor látta, hogy a vendégnek nem igen van kedve a mulatozáshoz.

Ugy is volt. László ép csak megköstolta a bort, harapott valamit, aztán kérdezgette az öregert erőlről, Valy is sorrakerült. Mondta neki, hogy tudja, már nem muzsikál, volt valaki, aki jött, megfogta a karját segítően és azóta vezet, viszi... Valahogy benne volt a kérdésben az is, hogy vajjon a segítő-kéz nem fáradt-e még el, nem engedte-e még el a Valy két fehér karját?

— Oh, — sápitozott az öreg — nagyon jó dolga van a kis Valynak. Asszony már, kicsoda férje van, kicsoda gazdag ur, milyen háza van... kicsoda gyönyörű zongorája... egyszer meghívta régi életének embereit oda, Hokboonba... Kínai porcellánból itták a teát, ezüst tálcáról ették a süteményt és vastag, puha szőnyegen topogtak a szalónban... Bizony, szalónja is van neki. És ékszerai — ömlött a szó az öregből — és ruhái, szobalánya és nagyságos asszonyának hívják...

Mindene van, — gondolta László. — Milyen szerencse milyen hallatlan szerencse, hogy Gloupa-

chek akkor... Hogy az a sok bor akkor nem engedte itt maradni.

Mikor hallotta a lány nagy-jódogát, akkor érezte, hogy rettenetes bizonyossággal szólalt meg benne valami, hogy így van jól... Huzzanak a többiek csak karikagyűrűt... legyen süppedő szőnyegük, zongorájuk, ékszerük, és szép ruhájuk... Le gyenek nagyságos urak és nagyságos asszonyok... legyen házuk és cselédjük, semmi bánatuk és sok örömük... csak örömük... Akit pedig a tenger jeyzett el, annak hajókötélből fonták a gyűrűjét, toll és selyem helyett szalma az ágya, ékszere a vizetek millió gyöngyszeme... takarója a Göncöillel, Venussal, Marssal, Vegával kihimezett minden takarók legszebbike... És amikor a vizek felett megindulnak a hangok, amelyek csodálatosabbak a világ bármelyik zongorájának zengésénél... olyankor tudja és érzi az ember, hogy az az élet több, jobb, különb, hogy áldozatosabb... egész embert kívánó... hogy abban az életben nincsenek puha fészkek, megbújások, elomlások, nincsen otthon, nincsen gondoskodás, féltés és szeretet, a tenger mindent ad, de mindent el is vesz — és amit elvett azt nem adja vissza.

— Így van ez jól, — mozdult benne valami diadalmos érzés. Aki egyszer a tengeré volt, az nem tud többé szabadulni tőle. Az a rengeteg hullámmó, ringó víztömeg jobban odaköti magához a maga embereit, mint akármiféle szárazföldi birtok, kastély, földbeásott kincs, vagy földön járkáló szerelem.

A tenger mindent ad... talán, hogy kárpótolon mindazért, amit elvett, amitől megfosztja, amivel megrövidíti az embereket. Ad vihart és viharban szágulást ismeretlen földek felé, adja az ismeretlen földeket mindenestől, város, pénz és asszony... A tenger bőségszarujában minden van és soha ki nem ürül. Adja a napot, valamennyi csillagot, a holdat... a dagályt és az apályt... és a hullám-hegyek irtózatos magasságán át közelebb visz Istenhez.

A Száraz embere fölmege a Mont Blanc-ra, a Himalaya-ra... és azt hiszi, hogy közelebb került Hozzá... A víz emberei, ha elrugaszkoztak egyszer a parttól és pokoli mélységek tátonganak alattuk... ha magukra hagyatva végigvág rajtuk a villám, megkorbácsolja őket a vihar, vagy ha olajsima tengeren úsznak és elnézik azt a fényes lángfolyót, mely a vízről fel, a Napba visz, Őt keresik és Őt látják az ut végén állani.

Rádió

Vasárnap, május 19.

Bucuresti. Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 9.30: Istentisztelet közvetítése a pátriarkiáról. 12.00: Időjelzés, vizállásjelentés. 12.02: Dinici Grigoras és zenekara hangversenyez. 13.00: Busuioceanu Enache szaxofonozik. 13.20: Időjelzés, előadások, művészeti és kulturális hírek, sport. 13.30: A rádió zenekara hangversenyez. 14.00: Rádió ujság. 14.20: A rádió zenekara folytatja hangversenyét. 14.50: Rádióhírek, különféle közlemények. 15.00: Mezőgazdasági hírek és tanácsok. 15.15: A rádió falu-órása. 16.15: Katonai előképzés hírek. 16.30: Hanglemezek. 17.15: A Munka és jókedv mozgalom órája. 18.15: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.17: A hét. 18.32: Tánclémezek. 19.30: A nemzet órája. 20.00: Sporteredmények. 20.05: Előadás. 20.20: Román hanglemezek. 20.45: Rádió ujság. 21.00: A román hanglezeműsor folytatása. 21.20: Sámson, Händel oratóriumának előadása. Az első szünetben (21.55—22.10:) Rádió ujság. A második szünetben (22.50—23.05) sporteredmények. 23.45: Hanglemezek.

Budapest I. 9.00: Hanglemezek. 9.45: Hírek. 10.00: Görög katolikus egyházi ének és szentbeszéd a budai Szent Flórián templomból. 11.00: Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. 12.00: Egyházi népének és szentbeszéd a Jézus Szíve templomból. 13.20: Időjelzés, időjárás és vizállásjelentés. 13.30: Budapesti Hangverseny zenekar. 14.45: Hírek. 15.00: Hanglemezek. 16.00: A földművelésügyi minisztérium rádió előadás sorozata. 16.45: Szalonötös. 17.30: Közművelődési előadás-sorozat. 18.00: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Várhelyi Antal orgonázik a Koronázó főtemplomból. 18.50: Előadás. 19.15: A Magyarország — Románia válogatott labdarúgó mérkőzés második félidőjének közvetítése. 20.00: Magyar tánclémezek. 20.15: Hírek. 20.25: Dankó Pista a magyar nótakirály. Közreműködik Littassy György, az Operaház tagja, kíséri Oláh Kálmán cigányzenekara. 21.15: Sporteredmények. 21.25: Amire nagyanyáink táncoltak, Fellegi Teri énekel, kíséri az Astoria-trio. 21.40: Gyóni Géza emlékest. 22.40: Hírek, időjárásjelentés, sporteredmények, hírek szlovák és ruszin nyelven. 23.10: A Mária Terézia honvédszenekar. 24.00: Hírek, német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Pertis Pál és cigányzenekara muzsikál. 1.05: Hírek.

Budapest II. 12.00: Lendvai Jóska cigányzenekara.

A tenger mindig győz, mindig több, erősebb és hatalmasabb mint a föld... Talán csak mert nagyobb és erőszakosabb. Talán mert így rendelték azon a napon, amelyen elválasztották a szárazságot a víztől... és a világosság bizonyosan először a tengeren áradt szét, hogy dicsérje teremtőjét és megnézzze magát a roppant nagyságu víztükörben.

— Így van ez jól, — örvendezett Lászlóban a megismerés és igazságra-ébredés édessége. Így volt ez jól és így kellett legyen, mert valahol írják és megírják sorsunkat — nekem ez jutott.

— Bizony jó dolga lehet Valynak, — vágta el egyetlen mondattal a Patron ömlengését.

Aztán fizetett és kiment és betette maga mögött a csengő-bongó kis ajtót... hogy soha többé ne tegye kezét arra a kilincsre.

Az ajtóval szemben állott az elhagyott kőszent, odalépett és kicsit elnézegette.

— Hát nem így mos el mindent az eső? Hát nem így lesz alaktalan semmivé minden régi forma és szépség... csak néhány év, néhány rossz idő, málasztó víz és koptató, porlasztó vihar... így lesz az egykori templomi szentből ismeretlen sarki kőszobor. Így lesz minden régi emlékműből elmosódó, néha zavarossá váló színes ködfolt... ha fehér — megmosolyogjuk, ha szürkés, vagy fekete — akkor megfényszeredik a szemük tőle.

Megsimogatta a régi szent ruhájának kőredőit és ment. Háta mögött maradt a csendes uccában fészkelő, esténként lármás, vagy tulbékés Horgonybár, elmaradt mögötte valami, ami most már emlékké lesz, mert aztá kellett legyen.

A kiszállás napján a vasuti ruhatárban rakta le csomagjait, a Gare Centrale-on, közel a Stations-Straat-hoz most aztán átvitette holmiját a Max Hotelbe.

Duzzadó tengerész zsákját alig tudták ketten felcipelni a keskeny lépcsőkön. A garcon udvarias mosolya vigyorgásra torzult, mikor megismerte. A folyosón ott térdelt a fehérbőrű pirosképű Anette és épp olyan buzgalommal surott, mint amikor legutóbb itt járt.

Mikor becsukódott az ajtó és László egyedül maradt, kitaszította a zsalukat és bámészkodott sokáig lefelé az ablakon.

Alig pár lépésnyi ucca, idétlen házak ácsorogtak benne, megrokkant, kivénhedt kaszányák, két-három emeletesek, kopottak, csufságosan bemázolva

13.00: Levente rádiófélóra. 16.05: Jazz számok hanglemezről. 18.45: Ilinczy László jazz zenekara játszik. 20.25: A rábaközi népviselet. 21.00: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 21.25: Az Ujpesti Dalkör műsora. 21.55: Asszonyok a festők életében. 22.20: Hanglezeműsor. 23.00: Időjárásjelentés.

Hétfő, május 20.

Bucuresti. Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Részletek a „Mignon”-ból, hanglemezről. 12.50: Predescu Victor zenekara. 13.20: Időjelzés, előadások művészeti és kulturális hírek, sport. 13.30: A Predescu zenekar folytatja hangversenyét. 14.00: Rádió ujság. 14.20: A Predescu zenekar folytatja hangversenyét. 15: Rádióhírek, különféle közlemények. Rádió Románia. 19.00: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Irodalmi krónika. 19.50: Magyar nyelvű hírek. Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 20.00: Előadás. 20.20: A rádió hangverseny zenekara. 20.45: Rádió ujság. 21.00: A rádió zenekara folytatja műsorát. 22.10: Rádió ujság, sport. 22.30: Schumann lemezek. 23.00: Francia operarészletek hanglemezről. 23.45: Francia, német, angol és olasz nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.40: Torna. 8.00: Hírek, hanglemezek. 11.00: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Felolvasás. 12.10: Nemzetközi vízjelző szolgálat. 13.00: Időjárásjelentés. 13.10: Csorba Gyula cigányzenekara. Közben 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás és vizállásjelentés. 14.30: A József nádor honvédszenekar. 15.30: Hírek. 16.35: Közvetítés a Városi Színházban rendezett ifjúsági előadásról: A tudós nők, Moliere vígjátéka. A szünetben kb. 17.45: Hírek, időjárásjelentés. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 19.30: Skolil Ottó gitározik. 19.50: Élet és szabadság. 20.15: Hírek. 20.25: Tánclémezek. 21.00: Hangversenyismertetés. 21.10: Az Operaház zenekara. Szünetben kb. 21.45: Olasz nyelvű előadás a debreceni nyári egyetemről. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23.10: Sárközi Gyula és cigányzenekara. 24.00: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.25: Szórakoztató zene. 1.05: Hírek.

Budapest II. 17.20: Német nyelvoktatás. 20.35: Ifj. Amrózy Ágoston és Bárány Tamás versekből adnak elő. 21.00: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 21.25: A rádió szalonzenekara. 22.10: Dallos László dr. előadása. 22.40: Időjárásjelentés.

Kedd, május 21.

Bucuresti. Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 12:

sárgára, kékre — csak a Max Hotel volt zöld az egész uccában — mintha itt tombolták volna ki magukat Antwerpen mázolóit.

Tengerészek Mekkája a Max Hotel. Ide jönnek, ha megunták a hajót, amely sokszor évekig hurcolta őket engedelmesen kikötőről-kikötőre, ide jönnek, ha fogytán a pénzüket és dagadó zsákjaikat ígéretek és reménység duzzasztják — úgy mint a Lászlóét.

A MAX HOTEL

Cudar napok jöttek. A pénze egyre fogyott, az ügynökségeken mindenütt egyformán fogadták: nincs hely, tulsok a szárazon lógó belga tengerész.

Jókora adag önbizalmon kívül már alig volt egyéb a tárcájában. Abból szedegetett reggelire, azután sétára indult és két-három lyukkal beljebb tette övének csattján a hegyes vasszőget. Az ebédet átaludta, délután járta az uccákat, jókat koppantva sarkaival a kövezeten, hogy ne hallja azt a másik kopogást, azt a furcsán zakatoló kopácsolást, amelyet a gyomra vitt véghez.

Estére, mikorra már kaotikus hangverseny tombolt benne, (az előbb említett gyomorhangokhoz fülzúgás és valami tompa lüktetés járult) — mégis csak előszedte az aznapra szóló 60 centimest — és a Max Hotelel szemben levő Buis hentesnél Filets American-t vett.

A kettévágott szemlye közé felkent nyers darálthús, hagymával, borssal, sóval — csodákat vitt véghez vele. Irtózatosan izlett a csemege, vágyakozva pislogott a kondér felé, amelyben még vagy öt-kilónyi vöröslött abból a husneműből — de matató kezei szomorú dolgokat érezhettek zsebei mélyén — mert aztán mégis csak kifordult a boltból, talán még éhesebben, mint ahogy bement oda.

Aztán bandukolt sokáig az uccán és mérhetetlenül irigyelte azokat, akik az éttermek fehér asztal mellé plüsfotóikban terpeszkedve rácsálták unottan a libák rózsaszínűre sült combjait.

Csak ment és elgondolta, ha most valaki megkérdezné, mit szeretne... valami örült gazdag ember, aki teljesíthetné, minden vágtyát, azt kérné, hogy keréknyi nagyságu kenyeret ujjnyi vastagon kenhessen be avval a nyers hússal... Mozgott a szája és hirtelen előkapott zsebkendőjével épp hogy le tudta törölni kicsordult nyálát.

Cudar napok jöttek és egyik olyan, mint a másik. Kilincseléssel, ígéretek halmozásával telt az idő,

Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: Román zene hanglemezről. 12.50: Motoi Petrica zenekara. 13.20: Időjelzés, előadások. 13.30: A Motoi zenekar folytatja műsorát. 14.00: Rádió ujság. 14.20: A Motoi zenekar folytatja műsorát. 15.00: Rádióhírek, különféle közlemények. 19.00: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Orvosi krónika. 19.15: Hanglemezek. 19.30: Olasz dalok. Rádió Románia. 19.50: Magyar nyelvű hírek. Rádió Bucuresti. 19.50: Hanglemezek. Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 20.00: Előadás. 20.15: A Melody jazz zenekar. 20.45: Rádió ujság. 21.00: Operett szerzők: Strauss János, hanglemezről. 22.10: Rádió ujság, sport. 22.30: Szórakoztató és tánclémezek. 23.45: Angol, francia, német és olasz nyelvű hírszolgálat.

Budapest I. 7.40: Torna. 8.00: Hírek, hanglemezek. 11.00: Hírek. 11.20: Felolvasás. 11.45: Felolvasás. 12.10: Nemzetközi vízjelző szolgálat. 13.00: Időjárásjelentés. 13.10: Székely Mária gondokázik. Közben: 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás és vizállásjelentés. 14.30: A rádió szalonzenekara. 15.30: Hírek. 17.10: Felolvasás. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Lakatos Tóni és Flóris cigányzenekara muzsikál. 18.55: Felolvasás. 19.20: Hanglemezek. 19.50: Magyar laboratóriumok. 20.15: Hírek. 20.25: A budapesti hangverseny zenekar. 21.25: Kempelen Farkas, hangjáték három részben. 22.40: Hírek, időjárásjelentés, hírek szlovák és ruszin nyelven. 23.10: Az Arizona jazz zenekar. 24.00: Hírek, német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Mursi Elek cigányzenekara. 1.05: Hírek.

Budapest. II. 18.15: Ruszin hallgatóknak. 18.50: Zongora hangverseny. 19.20: A földművelésügyi minisztérium előadás-sorozata. 20.25: Francia nyelvoktatás. 21.00: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 21.25: Hanglemezek. 22.35: Időjárásjelentés.

Mozi

MUSOR

Vasárnap, május 19-én és hétfőn május 20-án:
APOLLÓ: A Vörös tenger titka (Harry Baur, Francia film.)

CAPITOL: Rio csillaga (német film.)

SCALA: Walcerkirály (német film.)

CORSO: Graham Bell, „Az áldozat emberei”, (angol film.)

a hajóügynökségek embereit, mintha dróton rángatnák, mintha valamelyik bábszínház marionettjei volnának — úgy rázták a fejüket — és mindig csak balról-jobbra, ami arrafelé, sajnos, tagadást jelentett.

— Ah, semmi sem igaz már. Az a hajó, amely engem visz majd, majd — mikor, nem tudom, — talán még ott ácsorog valamelyik gyár dokkjában. Talán még csak gondolat valamelyik pénzüember fejében, vagy terv, vonalak össze-visszasága, egyik hajó-mérnök agytekervényeiben. Vagy megszületett és elindult, de talán el is süllyedt már valahol.

Ilyenkor vadakat gondol az ember és még vadabbakat álmodik. Éjszaka egyszer csak megindult a Max Hotel. Előbb csak himbálta magát, ringott csendesen az aszfalt-tengeren, aztán mintha elszárgatta volna köteleit, nekilódult és sebesen siklott a sötétben kigyózó uccák tömelegéből a főuccára.

Valamennyi ablakban égtek a lámpák, kéményén feketén gomolygott a füst és László volt rajta a kapitány. A konyhafőnököt hívatta maga elé, aki reszkette és dadogva mentegetődzött, hogy elfogyott a friss hús... De hát ki hitte volna, hogy annyi Filets American fog fogyni... Ó igazán nem tehet róla... de majd még terem valahonnan...

Másnap reggel, amikor Anette „bon jour”-al taszitotta be az ajtót, érezte, hogy reggelizni kell, nem reménységet, nem hajnali friss levegőt, vagy a piacok orvul meglöpött illatcsemegéit, hanem kávét, meleg kávét!

Jó szerencséje nem hagyta el, megtanulta, hogy mennél kevesebb pénze van az embernek, annál biztosabb legyen a fellépése. Szikrázott a szeme az éhségtől, de azért meghagyott egy kis darabkát a kenyérből és unottan, nagyot fújva szólott oda a lánynak, hogy alig bírta meginni a kávét... hogy viheti már és... ott van pénz a nadrágzsebében... vagy inkább írják csak a számlájához, igen... irassa csak fel, ugys van a pincérrel elszámolni valójában.

Már a nyolcadik ebédet töltötte az ágyban. Nem mert már az uccára menni, mert a séta éhesebbé tette, pénze már fillérvnyi sem volt, mikor utolsó kísérletképpen sorra látogatta megegyező hajóügynökségek csöppet sem csábító irodáit.

(Folytatjuk)

ÚJ KÖNYVEK

— Marjorie Rawlings: Penny paradicsoma. A floridai örökzöld őserdőben meglepszik „Penny”, az érzékeny lelkű, de szívós és bátor emberke a feleségével. Az emberek kíméletlensége elől húzódik az ősvadon magányába. Itt születik a kislány Jody, hazához egy őzikét, az anyáéét apja lőtte le. Az őz elpusztítja vetésüket; a fiúnak magának kell kedvencét megölnie. Meghasonlít az övéivel, akiket felelőssé tesz a létfenntartás kegyetlen törvényéért. Elbujdosik hazulról. Azonban most a teljes egydültségben megéri, hogy mit jelent a kis családi közösség, amelyet elhagyott. Visszatér a szüleihez: Most már férfi, aki érzi a felelősséget övéért és önmagáért. Megtanulta, hogy az életben mindig

egyedül vagyunk, ezen nem változtathatunk, ennek a terhét viselnünk és vállalnunk kell. Marjorie Rawlings: Penny paradicsoma Pantheon kiadásban, szép kiállításban 404 oldal fűzve 158 lei, kötve 198 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Cluj.

— Thomas Mann: Lotte Weimarban. Hogy milyen műfajhoz tartozik Thomas Mann új Goethe-könyve, nehéz volna eldönteni. De talán nem is fontos. Ebben a hatalmas irodalmi műben az öregkorát élő költő és nagy szerelme, a Lotte néven az irodalomtörténetbe bevonult Charlotte Buff kései találkozása az a szilárd mag, ami köré Thomas Mann a világhírű író, a goethei világot, a weimari Pantheon újból felépíti és az egész goethei termékenyítő eszmekört nagyszerű filmként a mai világ olvasók-

zönsége elé vetíti. A magasabbrendű ideálokért lelkesedő emberiség csodálattal olvassa Thomas Mann messzevilágító gyönyörű regényét. Lotte és Goethe két öreg szerelmes megbató találkozásából Fönix-madárként látja új életre kelni a humanizmus elpusztíthatatlan örök gondolatát. Thomas Mann: Lotte Weimarban Rózsavölgyi kiadásban, szép kiállításban és díszkötésben 264 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Cluj.

DÉLI HIRLAP
automata telefonszáma: 28-10

APRÓ HIRDETÉSEK

Az apróhirdetések díja előre fizetendő

LEVELEZÉS és HAZASSÁG a törvényes intézkedések miatt nem közölhető. Vastag betűvel szavanként kettő lei, legkisebb apróhirdetés húsz lei. Minden Vastag betűvel legkisebb apróhirdetés 15 szóig 30 lei, minden további szó kettő Bratianu 3 Telefon: 28-10. II. kerületben: Popovici trafik, Piata Badea Cartan Calea Dorobantilor 2. III. kerületben: Flauder trafik, Piata Lahovari. IV. kerületben: Vass trafik, Piata Dragalina 6. Telefon: 45-06. — Wittek trafik Bulevardul

ALLASKERESÉS rovathoz szavanként egy lei, legkisebb apróhirdetés tíz lei. Más rovathoz szavanként egy lei, legkisebb apróhirdetés 15 szóig 20 lei, minden további szó egy lei. Apróhirdetéseket felvesz: I. kerületben: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata Traian 8. — Kardos trafik, Piata Traian (Szerb templom mellett). — Grosz trafik, Regele Carol 51. — Galgóczy trafik Strada Bratianu 15/a. Telefon: 45-13.

Alkalmazás

A temesvári magyar népközösségi iroda intelligens, komoly tisztviselőt alkalmaz. Magyar, román és német nyelv kifogástalan tudása és levelezése, valamint gépírás és gyorsírás feltétlenül szükséges. Bővebb felvilágosítás a Magyar Népközösség irodájában (Bul. Regina Maria 8.) kapható, ahová május 25-ig az iratok benyújtandók. 992

Szállodám részére idősebb nőt (lehet férfi is) keresek, aki szállodám önálló vezetését vállalná. Havi fizetés 1500 lei, lakás és koszt. Ovadékképes egyének írjanak Nyéki József Bistrita, Piata Decebal 13. szám. 997

Állást keres

Házmasternek mennék jó bizonyítványokkal. Megkeresések „Központi fűtéshez értek” jeligére a kiadóba. 995

Felügyelői, vagy ispáni állást keresek, több évi gyakorlattal, sertésstenyésztéshez értő nőtlen ember. Bencsik P. Oradea, Tribunalului 6. 39

Gyermek mellé állást keresek. Cím a kiadóban. 1007

Lakás

A Temesvári Bank épületében modern 5 szobás lakás kiadó. Bővebbet a Temesvári Bank házközelőségénél. 830

Rendes úrilakónak! Ha mai viszonyokhoz mérten előnyösen és szépen akar lakni, nézze meg IV. Str. Vladimirescu 18 szám alatti 4 szobás, hallos egész első emeletet elfoglaló, ki-mondott úrilakásomat, amely augusztus 1-re kiadó. 947

Központi fekvésű modern szép 5 szobás első emeleti lakás június 1-re kiadó. IV. Splaiul Tudor Vladimirescu 7. Telefon: 29-33. 1005

Adas-vetel

Keresek megvételre trenckoot felöltőt, katona zubbonyt, bricsesz nadrágot, vickelkamasnit, tisztí sapkát, és külső katonai derékszíjat. Felvilágosítást a Déli Hírlap kiadóhivatalában. 1025

Traktorokat, gőzgépeket, cséplőket, motorokat, hengerezékeket és herefejtőket azonnaira szállítok. Ing. Scheüvetz, Timisoara IV., Str. Bratianu 39 szám. 961

Fűszerüzlet és vendéglő bizonyítható jó forgalommal eladó. Megkereséseket „Megélhetés” jeligére a kiadóba kérek. 988

Bernhardhegyi fajtiszta 2 éves nőstény kutya eladó. Ugyanott egy jó állapotban lévő zongora. Bővebbet telefon 27-54, vagy Bulev. Carol 27. házmasternél. 1004

Nyolc hold szántóföld és a községben egy 3 szobás téglaház 600 öl gyümölcsösrel 550.000 lei áron eladó. Bocea-Româna 238. 993

Kerékpár, 14 éves fiú, vagy leány részére keresek, Schedivetz, Timisoara Str. Bratianu 39. 1008

Hálószoba szép modern kivitelben, teljesen új eladó. Földi asztalosnál II., Baritlu 80. a kettős villamos megálló-nál. 1009

Különjéle

Bútor javítást, fényezést háznál olcsón vállalom. III. Str. Odobescu 12. asztalos. 1006

Búziás-fürdő, Románia Nauheimja. A búziási fürdő gyöngye a „Pensiunea Villa Margot” Str. I. Duca 15, ahol mindent talál, amit az igazi nyugalom után vágyó szív kíván. Ultramodern szobák, tökéletes komfort, olcsó árak. Kérjen Prospektust Pensiunea Villa Margot Buzias-bai Str. I. Duca 15. 1002

Sirkövek nagy választékban fekete gránitból

köipari vállalat

Timisoara III., Calea Sagului 3. józsefvárosi kat. temetővel szemben, Gátsor sarok. Telefon 32-15.

VEZÉK

régiségeket, szőnyeget, ezüsttárgyakat, ékszert, könyvet, bélyeggyűjteményt „ARTA” Anticar, Str. Alba Iulia 5.

Festőmesterek

A legmodernebb mintalapok, gumiróllók, spricckészülékek, spriccpisztolyok, festék-, lakk- és ecsetárúk állandóan nagy választékban

Kertész Ludovic
iestéküzletben

TEMESVAR, II., Dacilor 8. szám.
Telefon: 12-71.

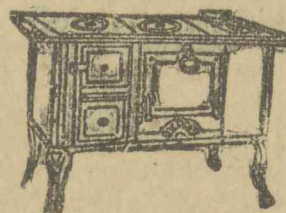
Szép akar lenni?

Használjon KULKA-féle *Witton-lefkrémet, lilium-tejszappant és k-tompuvert, három szímben.* Kaparató kizárólag a

Városi
gyógyszertárban

a „Fekete Sas” az Arany Szarvas épületben I. Piata I. C. Brătianu.

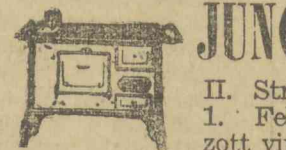
Modern takaréktűzhelyek

kiváló minőségben. Alkondó raktár románcozott és fekete tüz-helyekben

KÁLMÁN DEZSŐ

speciális takaréktűzhelyüzem
Timisoara IV. Bulev. Carol 40.

JUNGINGER

II. Str. Timocului 1. Fehérománcozott virágos és fekete tűzhelyek állandóan raktáron. Tűzhelyátalakítások és javítások, ugyszintén összes lakatos-munkák. Bőrnikkelezés.

Ha defektos a rádiója hívja fel 34-02-öt

Szakszertű javítások. Készülékek csere, legújabb Super-gépek a legolcsóbb áron. Rádió-Service „Televisió”. II. Str. Aurel Cosma 3. I. 9.

PERFEKT

irodakísasszony

junius 1-ére kerestetik

Perfekt gyors- és gépírást, román, német, magyar nyelvtudás feltétel. Pénztárkezelésben jártas előnyben részesül. Sajátkezűleg írt ajánlat

„Biztos állás”

jeligére a kiadóba kértetik.

Képviselőket

átveszek Ókirályság területén—Brăila, Galati és környékére—
-BARTA PÁL-
Brăila Str. Vasile Sassu 28

Sirkövek

modern kivitelben, minden kö-fajtából, nagyon olcsón

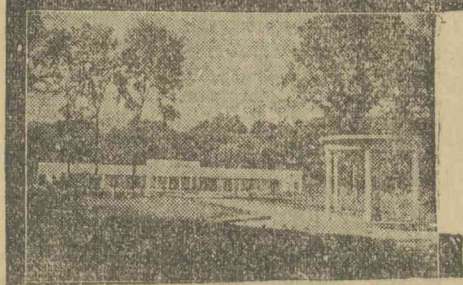
Granofsky János

TEMESVAR — Józsefváros,
Bratianu-ucca 10.

Acél laboratóriumok

Villamos pontheggesztő és olvasztó készüléket egybeépítve készít. Polier motor. Villanyheggesztés. A. Tóth electrotechnic, Timisoara IV. Str. Fröbl 36

BĂILE LIPOVA - BANAT

Gyógyít: érelmeszesedést, szív, vérnyomás, reuma, idegrendszer, máj és vese, vérszegénység és női bajokat.

Szezon:
május 1-től
október 15-ig

Szomszédja a „HÍRLAP” tipografia si editura S. I. A. C. Arad